

Jesenice dz

Novice

220040191, 12

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS

NOVICE

števila 12, december 2004

Poštšina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

**prijetne praznike,
srečno in uspešno
novo leto 2005**

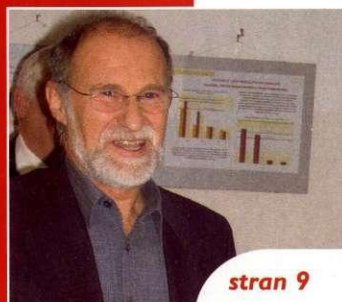
KAZALO

stran 8

OPTIMIZACIJA OBRATOVANJA VOD

Po osemindvajsetih dneh se je v skrinjici nabralo 53 koristnih predlogov. Večina od njih je po prvem pregledu izvedljiva.

stran 9

PANTZEVO PRIZNANJE ALEŠU LAGOJI

Mag. Aleš Lagoja je pomembno prispeval razvoju jekel s svojo visoko strokovnostjo, izkušnjami in širino znanja.

stran 15

ZUNANJA PRESOJA USPEŠNA

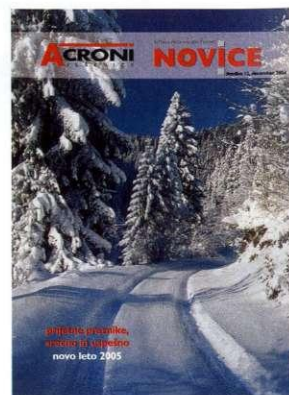
Pridobljen je certifikat ISO 9001:2000 za naslednje triletno obdobje.

stran 26

KORZIKA

V teh mrzlih dneh vas bo pogrela Mirova pripoved o Korziki. Vendar pazite - pozimi je tudi tam ob ugodnih razmerah sneg in led!

Novice

Interni informacijski časopis
Acroni Jesenice

številk 11, november 2004

uredniški odbor:

Ljubo Osovnikar,
Polonca Marjanovič,
Lilijana Markež,
Nataša Karo
Alenka Kosmač

fotografije:

Tone Kelbl,
Lilijana Markež,
arhiv Acroni
arhiv Tiskarna
knjigoveznica Radovljica,
Muzej Jesenice

križanke in uganke:

Drago Ronner

Uredništvo:

SŽ Acroni, d.o.o.
c. Borisa Kidriča 44,
4270 Jesenice

oblikovanje in tisk:

Tiskarna knjigoveznica
Radovljica

Novice izhajajo enkrat
mesečno.

naklada: 2000

S p o š t o v a n e sodelavke in sodelavci

Končuje se leto 2004, ki ga v Acroniju ocenjujemo kot najbolj uspešno leto doslej. Navkljub nekaterim težavam v začetku leta pri uvajanju novih naprav in kakovosti naših izdelkov, bomo dosegli okoli 700 mio SIT čistega dobička, ob tem pa zagotovili tudi skoraj 2.5 mrd SIT za amortizacijo. Takšen rezultat nam seveda zagotavlja, da točno plačujemo vse račune, izpolnjujemo vse ostale obveznosti in odplačujemo kredite.

V letu 2004 smo naredili ogromno na investicijah. Zaključujemo strateški program, ki smo si ga zastavili v obdobju 2002-2004, za kar smo porabili celih 75 mio EUR. Letos smo dokončali in dali v obratovanje dve veliki investiciji (nova naprava VOD v jeklarni in v celoti obnovljena in povečana linija CRNO v hladni valjarni). Obe že dajeta večino pričakovanih rezultatov. V decembru bomo montirali nove pogonske motorje v valjarni bluming in zagotovili varnejše in močnejše motorje, za vrsto novih spremljajočih naprav. V septembru smo podpisali investicijo za povečanje kapacitete toplotne obdelave debelih pločevin, ki omogoča izdelavo do 100.000 ton letno nerjavnih debelih pločevin. Veliko smo investirali tudi za zagotavljanje čistejšee okolice, manjše porabe vod, zmanjšanje hrupa – še vedno pa bo do leta 2010 potrebno investirati v ekologijo vsaj 20 mio EUR.

In kaj lahko pričakujemo jutri – drugo leto – in do konca leta 2010?

Delujoče nove investicije, skrbno spremljanje tehnologij in proizvodnje, z optimalnimi stroški ter potrebno kakovostjo in še vedno sorazmerno ugodna situacija na trgu opravičujejo pričakovanja za še uspešnejše poslovanje v letu 2005. Potrebni bodo veliki naporji vseh nas in prepričan sem, da bomo uspešni tudi v bodoče.

Pravkar izdelana razvoja strategija Acronija do leta 2010 potrjuje, da sta naša udarna programa elektro pločevine in debela nerjavna pločevina. Do leta 2010 bomo potrojili dobiček, dosegli prodajo okoli 400 mio EUR letno, zaposlovali 1300 delavcev. Za doseg vseh postavljenih ciljev pa bo potrebno investirati v tem obdobju 100 mio EUR.

Doseženi rezultati v zadnjih petih letih, jasna strategija kako naprej, so osnova za samozavest, da zmoremo doseči tako visoke poslovne cilje.

Ob prihajajočih praznikih vam želim vesel božič in srečno novo leto, z željo, da bi se vam uresničilo čim več vaših tihih želja in želja, ki vam bodo izrečene v prihajajočih prazničnih dneh.

Srečno!

prof.dr. Vasilij Prešern

novoletna poslanica 2005

**S p o š t o v a n e
sodelavke, spoštovani
sodelavci,**

s ponosom se lahko ozremo na leto, ki je za nami, saj še nikoli nismo bili uspešnejši. Z uspešnim prilagajanjem dani tržni situaciji ter boljšim obvladovanjem notranjih poslovnih procesov ter ob dejstvu, da nam slovenska država od leta 1998 ni dodelila nobenih denarnih pomoči in od leta 2001 dalje tudi nobenih poroštev oziroma posrednih oblik pomoči, so družbe Slovenskih železarn dosegle zelo dobre rezultate. Program prestrukturiranja slovenskega jeklarstva je v svoji strategiji razvoja pravilno predvidel, da je prihodnost železarjev v majhnih, na zahteve in potrebe trga hitro prilagodljivih jeklarnah. To je bil cilj, ki se uspešno uresničuje.

Acronijev rezultat ni le posledica ugodnih tržnih razmer, temveč vse bolj tudi plod optimalnejšega poslovanja oziroma učinkovitosti. Velika vlaganja Acronija v sodobne tehnologije, povečanja kapacitet in odpravo ozkih grl niso znak razsipnosti, temveč zaznavanja primerjalnih prednosti na nižnjih programih in odločenosti udejanjanja temu primerne strategije razvoja. Stereotipi o slovenskih železarnah, češ, da smo izgubaši, stalno deležni državne pomoči, potencialna socialna bomba, ljudje na robu preživetja, so razbiti. Danes smo sodobno, tržno in tehnološko vse bolj razvito podjetje. Družbe Slovenskih železarn s svojim uspešnim delovanjem vračajo v državno blagajno sredstva, ki jih je ta namenila za njihovo sanacijo. Sistem je eden največjih slovenskih neto izvoznikov. Dosegamo nadpovprečno dodano vrednost v slovenski industriji. Še posebej ponosni smo, da smo uspešni na tujih trgih, ki so še posebej zahtevni in nepredvidljivi. Tam prodamo kar 70% svoje proizvodnje. Kljub temu, da so jeklarske družbe Slovenskih železarn finančno in tehnološko usposobljene, to ne pomeni, da je prestrukturiranje zaključeno. Pred nami je novo obdobje programske preobrazbe in investicijskega zagona, saj se zavedamo, da samo visoka specializacija, sveže znanje, nova tehnologija ter trdo delo lahko zagotovijo nadaljnji uspešen razvoj slovenskega jeklarstva. Dejstvo, da smo letos vstopili v evropsko jeklarsko družino, nas še bolj obvezuje. Sledili bomo zastavljeni strategiji in poslovnim načrtom, ki predvidevajo nadaljnjo stabilno rast poslovanja z obvladovanjem stroškov in krepitev obstoječih tržnih deležev, zlasti na evropskem in tudi svetovnem trgu visoko specializiranih jeklarskih proizvodov. Eden od pomembnih ciljev, ki je še pred nami, je povečana skrb za varovanje okolja. Zahteve EU glede emisij do leta 2011 postajajo tudi za nas dosegljiv in nujen cilj. Seveda postopen, ob dejstvu, da je vsaka investicija, tudi ekološka, mogoča le ob ohranitvi in povečevanju konkurenčnosti. Ekoloških posledic železarstva in jeklarstva s stoletno tradicijo ni mogoče odpraviti čez noč, so pa nekateri rezultati takšnih investicij že vidni.

Dovolite, da se vam ob koncu zahvalim za vse napore in sodelovanje pri postopkih, ki nam jih nalagajo novi izzivi. Skupaj preoblikujmo sedanost in ustvarjajmo prihodnost. Zasijte v novem letu tako, kot bodo z novim imenom in v novi podobi Slovenske železarne. Po novem boste postali del skupine SIJ, Slovenske industrije jekla.

Vse dobro v novem letu vam želim.

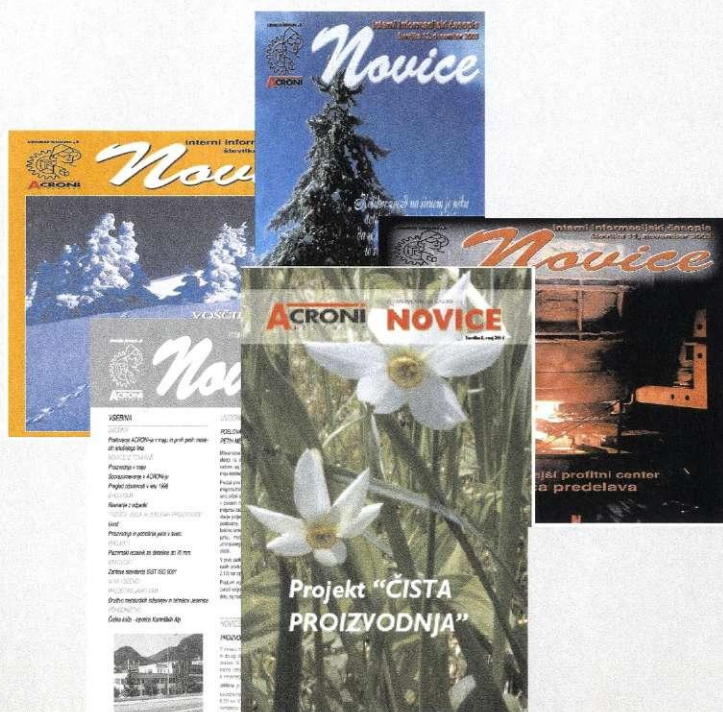
Tibor Šimonka,
predsednik uprave

Leto 2004 skozi objektiv uredništva Acronijevih Novic

Leto je naokoli in ponovno smo v mesecu decembru, ko ponavadi naredimo »bilanco« za nazaj in prav je, da črto potegne tudi uredniški odbor Acronijevih Novic. Uredniški odbor se zaveda, da je naše podjetje kot živ organizem, ki za svoj obstoj potrebuje komuniciranje, bodisi znotraj sistema, ali zunaj njega. Moč informacij in znanja postaja vedno bolj pomembna v našem podjetju. Zato se trudimo, da Novice niso same sebi v namen ampak jih pišemo za vas. Odnosi z zaposlenimi oziroma interno komuniciranje razumemo kot vzdrževanje dobrih odnosov med organizacijo in njenimi zaposlenimi, kar je ključnega pomena.

V želji, da bi vam Novice še bolj približali, smo jim letos dali novo preobleko. Menimo in tudi rezultati ankete so pokazali, da smo naredili korak naprej. Novice so še bolj pregledne in podprte s slikovnim gradivom. Objavljamo teme, ki so aktualne, zanimive. Preko Novic poskušamo informirati vse naše zaposlene in zainteresirane javnosti o našem poslovanju in proizvodnji, o projektih, ki potekajo pri nas in o ciljih, ki smo si jih zadali. Stalne rubrike v Novicah so tudi iz področja projekta 20 ključev, inovacij, vodenja kakovosti, ekologije, varnosti in zdravja pri delu, kadrovska gibanja, intervjuji z našimi sodelavci, iz sveta jekla, iz zgodovine železarne, sindikalne novice, potopisi, različne reportaže, prosti čas, Špikov kot, križanka in še bi lahko naštevali.

Na tem mestu se uredniški odbor zahvaljuje vsem dosedanjim avtorjem, ki pomagajo pri nastajanju Novic in upamo na nadaljnje uspešno sodelovanje. Hkrati pa si v letu 2005 želimo tudi člankov tistih sodelavcev, ki se do sedaj niso »oglašali«. Novice so naše ogledalo in skupaj se moramo truditi, da bodo v letu 2005 še boljše.

**Organizacija so ljudje, ne pa organigrami.
Zato nobena organizacija ne more
delovati brez komuniciranja**

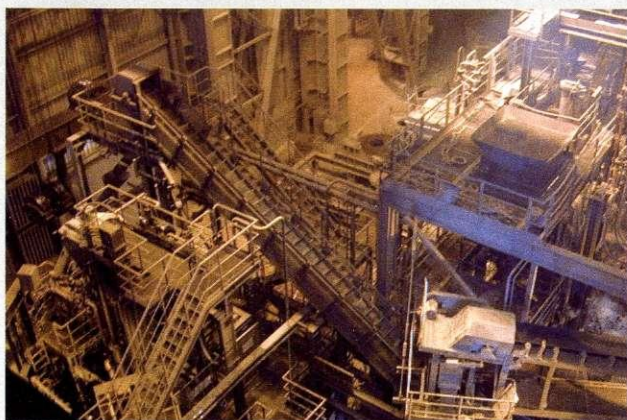
Za konec želimo vsem našim bralcem ob vstopu v novo leto veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva ter obilo uspehov.

Uredniški odbor Acroni-jevih Novic

Stisk rok po podpisu.

V januarju so po predhodnem usklajevanju uprava družbe in sindikati podpisali spremembe Podjetniške kolektivne pogodbe. Rekonstrukcija linije CRNO se zaključuje.

Pogled na obnovljeno in novo napravo VOD z livnega žerjava.

Druga pomembna naložba za Acroni je bil »Projekt izgradnje in obnove obstoječe vakumske naprave«. Vroč testiranje je potekalo v februarju. V tem mesecu smo poročali tudi o rekordni proizvodnji v Jeklarni.

Romunska gosta v spremstvu tehničnega direktorja med ogledom proizvodnje.

Acroni obiščejo mnogi ugledni gostje. V marcu smo gostili romunskega veleposlanika in sekretarja za gospodarske zadeve, s katerim smo se pogovarjali o možnostih sodelovanja z romunskimi podjetji. Glavni direktor Acronija

je prejel plaketo občine Jesenice za uspešno delo na področju metalurgije ter znanstvenega in raziskovalnega dela.

Obravnavanje predlogov na delavnici.

V vsakih novicah poročamo, kaj se dogaja na projektu »20 ključev«. V aprilu smo začeli s pilotnim projektom CMS, s katerim smo želeli optimizirati delo na omenjeni napravi.

V maju smo preoblekli Novice, poročali o projektu »Čista proizvodnja« ter notranjih presoajah. Acroniju je Center za energetske svetovanje Enekom podelil priznanje za dosežek pri učinkoviti rabi energije.

Staljeni visokonapetostni kabli.

Požar v Hladni valjarni je ohromil proizvodnjo v juniju ter povzročil veliko materialno škodo. V tekmovanju za pokal 3i sta se v finale že tretjič uvrstili delovni skupini »Dobre vile« in »Nujno zlo«.

Skupinska fotografija pred vhodom v Unior.

Na nesrečo je treba biti pripravljen, zato smo v juliju poročali o vaji »Razlitje nevarnih snovi« v Hladni valjarni. V sklopu projekta »Optimizacija dela na CMS«, so člani tima odšli na strokovno ekskurzijo v Unior Zreče.

Predstavnika družbe Verdictor OE GesmbH, grupe ACC COMPRESSORS sta izvedla zunanjo presojo s strani kupca.

Učinkovito sledenje energetskih tokov postavlja Acroni v vrh slovenskih podjetij – o tem ste lbili seznanjeni v septembrskih Novicah. V tem mesecu so nas presojali kupci, kljub dopustom v preteklem mesecu smo poročali o dobrih proizvodnih rezultatih.

Kemijski laboratorij je v oktobru pridobil akreditacijo, kar potrjuje, da so storitve laboratorija na Evropski ravni. Naši

Naši inovatorji s priznanji.

inovatorji so prejeli na tekmovanju za najboljšo inovacijo, ki ga vsako leto razpiše območna GZS za Gorenjsko, dve zlati in dve srebrni priznanji.

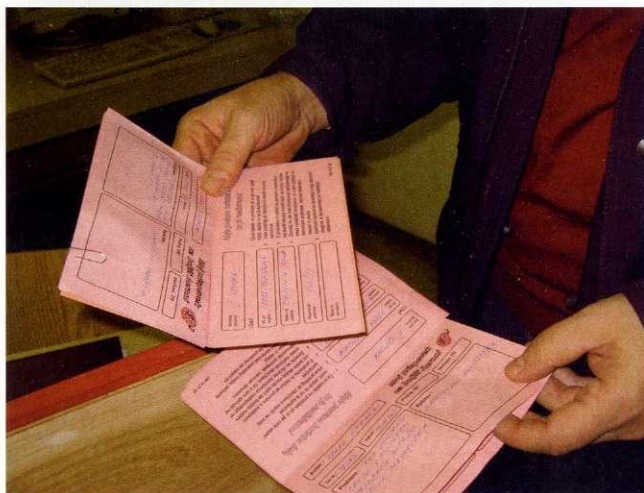

Kalilna linija Drever v PC PDP.

November je bil za Acroni prelomen mesec. Skupščina SŽ je potrdila strateško pomembno naložbo za toplotno obdelavo debele pločevine, ki bo omogočala podvojitev proizvodnje nerjavne debele pločevine. »Tradicionalno« najboljši delovni skupini v sistemu stalnih izboljšav »Čebelice« in »Nujno zlo« sta odšli na izlet – tokrat v Velenje.

Decembrska številka je pred vami, zato o njej ne bomo izgubljali besed. Omenimo naj le to, da smo pod januarsko naslovnico napisali: »Po jutru se dan pozna«. V mislih smo imeli prihajajoče leto. Zdaj smo lahko ponosni, ker smo jutro in dan dobro izkoristili.

Optimizacija obratovanja VOD

Delo na projektu Optimizacija VOD je trenutno usmerjeno v zbiranje koristnih predlogov in idej za izboljšanje stanja na posameznih segmentih delovnih sistemov in analizi stanja.

Po 28 dneh zbiranja koristnih predlogov smo pogledali v skrinjico idej. Zbranih je 53 koristnih predlogov. Veliko jih je posredovala dnina 2 (vodja Trako Nuraga), zelo dobri so bili tudi Nepredvidljivi – 19 predlogov, sledijo Forum 7 z 8 predlogi. Večina predlogov je po prvem pregledu izvedljiva in uvaja spremembe ter odpravlja motnje v procesu vakuumiranja. Zbiranje koristnih predlogov pa nadaljujemo, ker smo iz pogovorov s sodelavci »vakuuma« zaznali, da imajo tudi delovne skupine iz drugih delov jeklarne ideje, ki jih bodo posredovale. Pokazala se je pravilnost usmerjenosti projekta v vključevanje vseh sodelavcev, ki delajo na napravi VOD, ker imajo največ znanja in izkušenj, le vzpodbuditi jih je bilo treba. Pomembno pa je tudi to, da skuša vsak po svojih sposobnostih dodati svoj prispevek k skupnemu cilju – proizvodnja 12 sarž nerjavnih jekel dnevno.

Na podlagi začetnih ugotovitev v analizi stanja bomo uvedli evidenco motenj in zastojev. Iz zapisov bomo ugotavljali glavne vzroke za odstopanja od predvidenih časov in načrtovali ukrepe za odpravo motenj. Poizkušali bomo standardizirati postopke in ustvariti pogoje za doseganje optimalnih rezultatov. V tem delu bodo izjemno pomembni prispevki strokovnjakov s področja tehnologije in vodenja procesov. Vzpodbudno pri tem projektu je, da je večina sodelavcev pokazala pozitiven odnos in pristop, kar ustvarja dobre možnosti na napredek in uspešno doseganje ciljev, ki smo si jih zastavili na začetku.

Vsi skupaj se zavedamo, da je v sistemu pomemben vsak posameznik, vsaka misel, predlog in prispevek k skupnemu cilju – kakovostnemu izdelku, ki ga uspešno prodamo na trgu. Nihče v tem procesu ne sme zatajiti, ker le končni rezultat (iztržek) šteje, zato je pomembno, da vsak najde svoje mesto, vključenost, upoštevanost in pomen v delovnem procesu. Te poudarke dajemo tudi z metodo 20 ključev in odziv sodelavcev, še posebej pa rezultati, povedo vse.

poteku dela na projektu, delovanju našega tima, uvajanju posameznih novosti in doseganju ciljev vas bomo še naprej obveščali. Še misel za konec:

Marjan Lah, Nataša Karo

Nemir je nezadovoljstvo, a nezadovoljstvo je prvi korak k napredku. Pokažite mi povsem zadovoljnega človeka in pokazal vam bom neuspeh!

Pantzevo priznanje ALEŠU LAGOJI

Na kratko povzemamo besede dr. Ažmana, s katerimi je na zaključni slovesnosti v tednu inovacij lepo predstavil pot letošnjega prejemnika Pantzevega priznanja, mag. Aleša Lagoja.

Opis poklicne poti

Kot asistent na oddelku RR se je spoznaval s problematiko celotne Železarne, ker je bil zadolžen za preiskave v zvezi z ugotavljanjem vzrokov za razne kakovostne probleme (problematika kakovosti površine, odstopanja mehanskih lastnosti, žarjenje, reševanje reklamacij). Leta 1974 je uvajal raziskave s pomočjo kombiniranega presevnega/vrstičnega elektronskega mikroskopa in vpeljal nove metode. Do ustanovitve Acronija ob koncu leta 1992 je delal predvsem na okroglem programu. Na tem področju je postal pravi specialist. Največ se je ukvarjal s problematiko proizvodnje patentirane žice in s toplotnimi obdelavami – žarjenjem.

Pomembno je prispeval k razvoju jekel.

Delal je predvsem na:

- reševanju problematike površine KL slabov iz jekla St 52-3; sprememba kemične sestave z namenom izogniti se peritetski reakciji
- Optimiranju kemične sestave jekla St 52-3 (mikrolegiranje z Nb - niobijem) in uvedba kontroliranega (normalizacijskega valjanja) z namenom doseči zahtevane mehanske lastnosti v toplo valjanem stanju. Potreba po normalizaciji pločevine v PDP se je skrčila na minimum.
- Optimiranje kemične sestave in tople predelave obrabno odpornih jekel ROC 250 in ROC 300, tako da so zahtevane mehanske lastnosti dosežene v valjanem stanju- odpadla je potreba po normaliziranju pločevine
- Razvoju z borom legiranih visokotrdnih jekel S 690 in S 890
- Razvoju obrabno odpornega z borom legiranega poboljšane jekla ROC 400
- Rekristalizacijskem valjanju jekla z izboljšano sposobnostjo hladnega oblikovanja, ASTM A-715, , Grade B, Type 7 (Tivanit 550, za AERNIV, Izrael), za izdelavo visokotrdnih platišč

Mag. Aleš Lagoja je tudi velik strokovnjak na področju preiskave lomov. Pomagal je pri ugotavljanju vzrokov za porušitve najzahtevnejših strojnih delov. Uspešno je pomagal pri reševanju najtežjih reklamacij. Vodil ali koordiniral je raziskovalne projekte sofinancirane s strani ministrstev za znanost in tehnologijo, šolstvo in gospodarstvo. Od leta 1993 naprej je sodeloval pri pripravi dokumentov o srednjeročnih strategijah razvoja Acronija. Pripravljala je dokumentacijo za priznanje po Lloyd in drugih certifikacijskih hišah. Izdelal je številna izvedeniška mnenja in ekspertize.

Skratka, njegova poklicna pot je bila taka, kot bi morala biti pri vsakem inženirju.

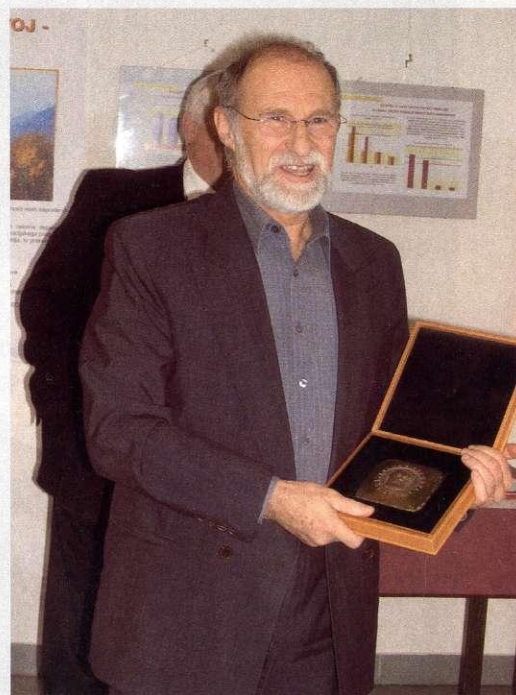
Ker sva 30 let na razne načine delala skupaj, lahko povem, tudi kaj je njegova največja moč:

Visoka strokovnost in strokovna poštenost, širina znanja, velike izkušnje, posredovanje znanja mlajši generaciji, svoje mnenje pove naravnost, vedno dobre volje, iskri in duhoviti.

Kljub odhodu v pokoj še sodeluje na pripravi strategije in srednjeročnih načrtov. Uspešen je pri vzgoji mlajših strokovnih kadrov, zato si v Acroni-ju želimo, da bi z njim sodelovali še dolgo saj je še zdrav in čil ter pripravljen pomagati po svojih močeh.

V imenu vodstva družbe, sodelavcev in svojem imenu mu za visoko priznanje iskreno čestitam.

Dr. Slavko Ažman

utrinki s te

Začeli smo z odprtjem razstave, ki prikazuje petletni razvoj sistema stalnih izboljšav in inovacij. Za tiste, ki vam čas ni dopuščal ogleda razstave, bomo pripravili njen povzetek na intranetni strani 20 ključev

Uprava je organizirala delovno kosilo za inovatorje, ki so z dvema zlatima in dvema srebrnima priznanjema častno zastopali Acroni na razpisu OGZS Gorenjske.

Zaključek neformalne debate je bil, da bomo skušali biti prihodnje leto še boljši, kar bomo dosegli s stalnim izobraževanjem in z nesebičnim organiziranim prenosom znanja na sodelavce.

Srečanje uprave z inovatorji je letos zaradi jubileja sistema in podelitve Pantzovega priznanja minilo v svečanem a vendar sproščenem vzdušju.

Poleg priznanj je inovatorje čakalo tudi nekaj praktičnih nagrad.

Za svečanost je s svojim nagovorom poskrbel glavni direktor prof.dr. Vasilij Prešern, v imenu GZS pa je prisotne pozdravila predsednica Komisije za inovacije pri OGZS Gorenjske.

Prejemniki priznanj Acronija za leto 2004.

Po 14. letih smo v Acroniju ponovno podelili Pantzevo priznanje. Lavreatu Alešu Lagoji ga je podelil glavni direktor.

Za sproščeno vzdušje je poskrbel z domiselnimi verzi in nepogrešljivo harmoniko Božo Kramar, sicer član najinovativnejše delovne skupine Nujno zlo.

Inovatorji morajo imeti poleg znanja tudi malo sreče, ki pa je je bilo za vse žal premalo.

Zvonetu se je nasmehnila, za kar ima vse zasluge Alen. Zdaj se bo lahko iz Bohinja vozil v službo s kolesom.

OPRAVIČILO

Pri sestavljanju seznama lavreatov Pantzevega priznanja v Železarni Jesenice smo žal zgrešili gospoda Jožefa Arha, univ.dip. ing., ki je to laskavo priznanje za življenjsko delo na področju metalurgije prejel leta 1988. Da g. Arh s svojim delom ni vtisnil neizbrisnega pečata samo jeklarstvu v Železarni pričajo tudi številna priznanja tujih podjetij, v katerih je sodeloval pri uvajanju tehnologije VOD naprav. Najpomembnejša med njimi so nemški Stahlwerk Groeditz, tajvanski YIEH United Steel Corp. ter francoski Creusot Loire. Na državnem nivoju je prejel pomembno nagrado iz sklada Borisa Kidriča za izume. Gospodu Arhu, njegovim sodelavcem in vsem, ki smo jih nehote zavedli z napačnim podatkom, se iskreno opravičujem.

Avguštin Novšak

Novoletni čas in pirotehnična sredstva

Praznovanje božično-novoletnih praznikov že več let spremlja množična uporaba pirotehničnih izdelkov, eksplozivnih sredstev in celo strelnega orožja. Pokanje, ki vsako leto doseže vrhunec na Silvestrovo, je postalo redni spremljevalec dogodkov ob prehodu starega leta v novo, še posebno ob vse bolj popularnih praznovanjih na prostem. Metanje petard v množico ljudi, mimoidoče, metanje skozi okna in čez balkone stanovanj zato ni nobena redkost.

Pirotehnični izdelki se po uredbi delijo na več razredov. V prodajalnah so lahko pirotehnične igrače (razred I) in izdelki za male ognjemete (razred II). Pirotehnični izdelki razreda I so: barvne in pokajoče vžigalice, pasje bombice, konfeti, pokajoči trakovi, male petarde ter drugi podobni izdelki. Med pirotehnične izdelke drugega razreda sodijo izdelki za male ognjemete, kot so petarde, rimske svečke, majhna ognjemetna kolesa, ognjemetne baterije, fontane, bengalične bakle, topovski strelji in rakete ter drugi podobni pirotehnični izdelki. V tretji in četrti razred pa sodijo izdelki za srednje in velike ognjemete, ki so namenjeni javnim prireditvam in so dostopni samo usposobljenim pirotehnikom.

Uporaba pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok, je časovno omejena. Za izdelke razreda III in IV časovna omejitev ne bi bila smiselna, saj so to srednje veliki in veliki ognjemetni izdelki za javne prireditve.

Pirotehnični izdelki razreda I in II, katerih glavni učinek je pok, se smejo prodajati v času od 1. decembra do 31. decembra, uporabljati pa v času od 26. decembra do 2. januarja. Ne smejo pa se uporabljati:

- v strnjenih stanovanjskih naseljih,
- v zgradbah in v vseh zaprtih prostorih,
- v bližini bolnišnic,
- v prevoznih sredstvih za potniški promet,
- na površinah, kjer potekajo javni shodi ali javne prireditve.

Pirotehnični izdelki se morajo zaradi varnosti uporabljati le v skladu z navodili proizvajalca, zato je prepovedana:

- predelava pirotehničnih izdelkov zaradi povečanja učinka,
- uporaba v drugih predmetih,
- lastna izdelava pirotehničnih izdelkov ali zmesi.

Mladoletnikom do 15 leta starosti sta dovoljena le prodaja in uporaba pirotehničnih izdelkov razredov I in II le, če so pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.

Prav tako je prepovedana uporaba pirotehničnih izdelkov v

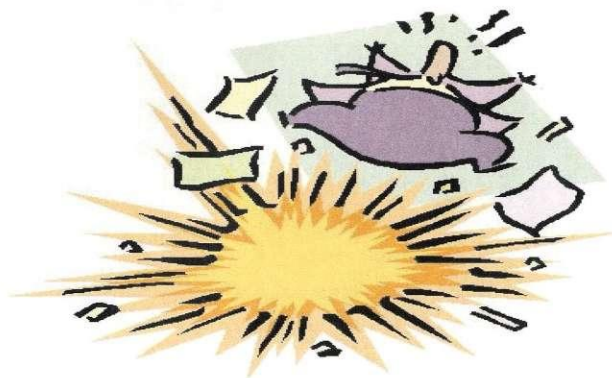
naravi, če je razglašena požarna ogroženost. Strogo se je potrebno držati navodil, ki so na vsakem izdelku, še posebej pa je potrebno upoštevati varnostne odmiške od gledalcev in stvari oz. objektov.

Pirotehnični izdelki razreda I in II so namenjeni predvsem zabavi in so praviloma izdelani tako, da ob normalni uporabi nimajo škodljivih vplivov na ljudi in okolje. Zaradi različnih učinkov in načinov uporabe morajo biti na teh izdelkih točno in razločno napisana navodila za pravilno uporabo, saj jih kupujejo in uporabljajo ljudje, ki nimajo nikakršnega znanja o delovanju pirotehničnih zmesi.

Pirotehnični izdelki so najbolj množično uporabljena sredstva in so v okviru omejitev dostopna vsakomur. Mnogokrat prihaja do zlorab in posledično do nezgod, ki so lahko tudi precej resne. V medijih navajajo, da se zgodi v povprečju do dvajset nezgod na leto (tu se štejejo vse nezgode povzročene tudi z eksplozivnimi sredstvi). Nepremišljena, neprevidna in obestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroča telesne poškodbe (opekline, raztrganine rok, poškodbe oči...), večinoma mladostnim osebam.

Okoli novega leta se v časopisju najde precej člankov, ki govorijo o poškodbah s "petardami". Same zgodbe ne presenečajo tako zelo kot količina le-teh, saj se mnogokrat ne zavedamo kako nevarno je lahko pirotehnično sredstvo, oz. temu ne posvečamo toliko pozornosti.

Še nekaj naslovov iz časnikov, ter eden izmed člankov: »Je požar zanetila raketa, ki je zašla?«, »Petarda mu je počila v roki«, »S petardami nad šolo«, »Pirotehnika ranila šestnajstletnika«, »Raketa eksplodirala v kuhinji«, »Raketa zanetila ogenj na balkonu«, »Strelji in rakete na Gorenjskem«: »KRANJ – Kazenska ovadba zaradi povzročitve splošne nevarnosti bo doletela 31-letnega Kranjčana, ki si je prihod novega leta popestril s spuščanjem raket v strnjenem naselju. Eno od raket je usmeril kar v stanovanje v 12. nadstropju. Devetnajstletni Kranjčan pa je s plinsko pištolo izstreljeval pirotehnične izdelke in raketo usmeril kar v skupino mladeničev, tako da jo je skupil 13-letnik, ki ga je raketa ožgala po nogi. Povzročitelja čaka kazenska ovadba, prav tako kot 21-letnika iz Dolenje

Dobrave, ki je v Gorenji vasi izstrelil petardo proti skupini mladoletnikov in zadel 15-letnega mladeniča v trebuh. K sreči jo je odnesel le z lažjimi poškodbami. Huje jo je skupil 55-letnik, ki je neuspešno prižigal kaseto z desetimi raketami. Ko je hotel ponovno vžgati rakete, se je kaset sprožila in ena od raket mu je ožgala obraz.»

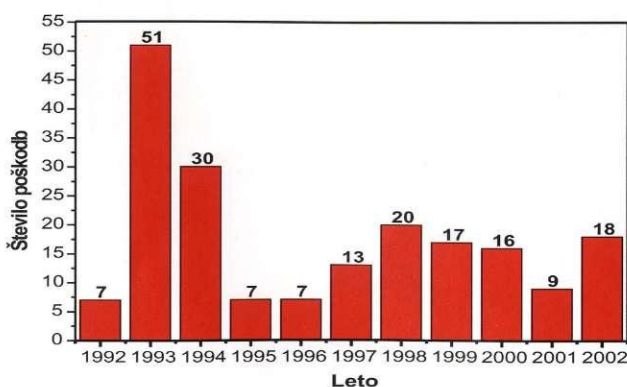
Kljub vsakoletnim akcijam policije, ki obveščajo ter osveščajo mladino o nevarnostih pirotehničnih izdelkov, se večino poškodb dogaja ravno v prednovoletnem času in doseže svoj vrhunec za novo leto. Seveda ima k temu dejstvu precej zasluga tudi zakonodaja, ki omejuje uporabo pirotehničnih sredstev. Podatki kažejo, da se stanje iz leta v leto izboljšuje, morda tudi s pomočjo novega zakona, saj je strogo prepovedana uporaba petard v strnjenih stanovanjskih naseljih, zgradbah in vseh zaprtih prostorih in javnih prevoznih sredstvih, v bližini bolnišnic ter povsod, kjer so javne prireditve. Ker brez grožnje nobena prepoved ne zaleže, je za kršitev omenjenih predpisov zagrožena kazen najmanj sto tisoč tolarjev. Če to kazen primerjamo s preteklih deset tisočakov vidimo, da je bil storjen precejšnji napredek, poraja pa se vprašanje, kako uspešni bodo policisti pri odkrivanju kršiteljev.

Med najpogostejše poškodbe, se štejejo poškodbe oči, opekline po obrazu, opekline in raztrganine po rokah in nogah. Najhujše poškodbe so povzročene

s spreminjanjem izdelka, (združevanje več izdelkov skupaj, uporaba pirotehnične zmesi v raznih predmetih kot so cevi, priročni možnarji itd.) in pa z improvizirano pripravo domačih eksplozivnih substanc. Slika 20 prikazuje graf, števila telesnih poškodb z eksplozivnimi snovmi, za obdobje desetih let. Vključene so tako poškodbe s pirotehničnimi, kot tudi z doma pripravljenimi eksplozivnimi sredstvi.

Število poškodb, za obdobje 1992 – 2002

Skupno je bilo v navedenem obdobju poškodovanih **195 oseb**, od tega skoraj polovica v letih 1993 (51) in 1994 (30). Najmanj poškodovanih je bilo v letih 1992, 1995 in 1996 (7). Po relativno umirjenem obdobju se je število nezgod leta 1997 ponovno povečalo, hujše pa so bile tudi posledice, saj po ocenah zdravnikov niso bile le sledi poškodb, kot je bilo značilno za predhodno leto. Od leta 1997 do leta 2002 ni bilo večjih odstopanj, skupno je bilo od 13 do 20 poškodovanih.

Število poškodb, za obdobje 1992 – 2002

Pravijo da nesreča nikoli ne počiva!
To nam pričajo številne statistike, ampak
statistika sama po sebi nič ne pomeni,
dokler sami ne postanemo del statistike.

PA VARNO PRAZNOVANJE!

Erik Stritih

Bojni strupi v gospodinjstvu

Sploh veste, kaj vse imate doma, v shrambi med čistili in v kopalnici v omarici pod umivalnikom? In predvsem – kaj vse vsebujejo te steklenice, plastenke in razpršilniki? Televizijske reklame in oglasi v tiskanih medijih nas vse bolj naravnost in vse bolj agresivno prepričujejo, da morajo biti prostori, v katerih bivamo in se zadržujemo, več kot samo čisti. Še “bleščeče čisto” je postalo premalo, zdaj mora biti “sterilno”. Tako sterilno, da celo straniščna školjka lahko postane prostor za otroško igro. Seveda ob uporabi prav tistega sredstva, ki ga reklamirajo. Le tega, da lahko z njim resno ogrozimo svoje zdravje, nam ne povedo. In seveda ne tudi tega, da tako kot z nobeno stvarjo tudi z uporabo čistil ne gre pretiravati.

Pritisk na potrošnika je vsak dan večji, tako da domača shramba vse bolj postaja pravcati kemični laboratorij, družinska kopalnica pa skladišče številnih seveda “nujno” potrebnih pripomočkov za vsakovrstno čiščenje in “nego”. Seveda je vsega skupaj preveč. Pretirana čistoča, skorajda že sterilnost, ima resne negativne posledice. Resda velja, da je čistoča pol zdravja, a vedeti je treba, da pretirana čistoča lahko tudi škoduje, zlasti če je dosčena s pomočjo kemikalij. Nekoč so ljudje uporabljali le vodo, milo in sirkovo krtačo, pa so bili njihovi domovi prav tako čisti. Le malo bolj podrgniti je bilo treba. Danes pa so v uporabi celo biološki biocidi, sredstva, ki uničujejo vse življenje, tudi viruse in bakterije, ki so značilni za okolje, v katerem živimo. Posledica življenja v umetnem sterilnem okolju je padec odpornosti, saj ravno običajni stik z mikrobi sproža reakcije imunskega sistema in razvoj odpornosti. Človek mora postati odporen na domače okolje. Seveda pa moramo ločevati med higieno in sterilnostjo. Torej: higiena – da, sterilnost – ne.

Pa sploh veste, kaj vse imate doma, v shrambi med čistili in v kopalnici pod umivalnikom? In predvsem – kaj vse te steklenice, plastenke in razpršilniki vsebujejo? Ste kdaj napeli oči in prebrali tudi opozorila, kot so: “Zdravju škodljivo” ali “Lahko povzroči hude poškodbe kože in oči” ... Povprečen potrošnik je zelo slabo poučen o vseh potencialnih nevarnostih in tudi učinki predpisane državne kontrole in institucionalnega nadzora so omejeni. Posledica takega stanja je vrsta problemov, od nepričakovanih nesreč do zastrupitev, od alergij do številnih drugih zdravstvenih problemov. Belilna sredstva so zelo uporabljena. Če pride tako sredstvo v stik s kislinami, se razvijejo plini, ki vsebujejo klor, ta pa je izjemno strupen. Sredstva za čiščenje keramike vsebujejo natrijev hidroksid ali pa natrijev hipoklorit, ki lahko že ob hitrem mešanju z vodo povzroči eksplozijo. Najmanj, kar se zagovorniku sterilnosti lahko zgodi, je, da dobi v obraz vsebino straniščne školjke. Čistilna sredstva pri termičnem razpadanju tvorijo celo vrsto strupov, med katerimi je najbolj nevaren fosgen, ki so ga med prvo svetovno vojno uporabljali kot bojni strup. Za odstranjevanje rjastih madežev nam industrija ponuja pripravke, ki vsebujejo strupeno oksalno kislino ali pa izjemno agresivno fluorovodikovo kislino. Slednja povzroča opekline kože in razjede, ki poškodujejo celo kosti. Potencialnih nevarnosti pa je še več.

Katere sestavine vsebuje posamezno čistilo in kako ga pravilno uporabljamo, mora biti navedeno na embalaži. Problem pa je v tem, da večina običajnih uporabnikov teh podatkov ne prebere dovolj pazljivo. Velikokrat tudi zato, ker jih – ne more. Dogaja se, da je pisava tako stisnjena in težko čitljiva, da besedila brez povečevalnega stekla sploh ni mogoče prebrati. Dodatna težava so napisi v številnih jezikih, saj je slovenski trg premajhen, da bi se izplačalo zanj izdelovati posebno embalažo. V množici različnih jezikov in pisav je navodilo v slovenščini prav težko najti. Včasih pa še trgovci preko najpomembnejših napisov nalepijo druge nalepke. Zato bi morali dobro poznati vsaj simbole za

opozarjanje nevarnosti za nevarne snovi in pripravke, še zlasti zato, ker lahko po vstopu v Evropsko unijo tudi najbolj agresivna čistila, celo tista z oznako “jedko”, spet kupujemo v vseh trgovinah z mešanim blagom. Grafični znaki za opozarjanje na nevarnosti so črne barve na oranžno-rumenem ozadju, pod njim pa mora biti napis, ki pojasnjuje pomen simbola. Sicer pa velja: Kupujmo čim manj čistil, ki imajo oznake za opozarjanje na nevarne snovi. Če se jim že ne moremo izogniti, kupimo manj nevarna. Doma uporabljajmo samo čistila, ki so namenjena uporabi v gospodinjstvu in jih dobimo v običajnih trgovinah. Sredstva iz specializiranih trgovin ne sodijo v domačo shrambo. Kemikalije ne izpostavljajmo soncu in toploti. Ob čiščenju prostor zračimo. Zaščitimo si dihala in roke.

Sploh pa je današnja odvisnost gospodinjstev od kemičnih snovi popoln absurd. Raziskovalci so namreč ugotovili, da med sodobno gospodinjino in tisto iz leta 1920 ni nobene razlike. Obe za čiščenje stanovanja porabita enak čas. Sodobna gospodinja torej ob množici kemikalij in pomoči številnih naprav in priključkov ni nič na boljšem. Prav obratno. Nekdaj so živeli ob bistveno manjših stroških v bolj zdravem domačem okolju. Obstajajo učinkovita in popolnoma nenevarna sredstva, ki dajejo enake učinke kot nevarne kemikalije.

Andreja Purkat

Poskusite:

ZA DEZINFEKCIJO in čiščenje stranišča ter kanalizacije uporabimo polovico skodelice boraksa, ki ga raztopimo v 4 litrih vode.

ZA ODMAŠITEV straniščnih odtokov uporabimo mešanico četrte skodelice sode in pol skodelice kisa. Odtok nato zatesnimo in izperemo z vročo vodo.

NEPRIJETNE vonjave odstranimo s pršilom, ki ga pripravimo tako, da nekaj kapljic peperminta kanemo v četrte skodelice kisa.

UMAZANA okna očistimo z raztopino ene skodelice kisa v 4 litrih vroče vode.

MADEŽE od vina odstranimo s soljo; madeže od trave, katrana in olja odstranimo z evkaliptovim oljem; madeže rje pa s soljo in sokom limone.

TLA ČISTIMO s skodelico kisa v vodi ali pa s pol skodelice boraksa, raztopljene v 8 litrih vode.

UMAZANE in zamaščene pečice ter štedilnike očistimo s sodo, soljo in vročo vodo. Sol primešamo vroči vodi in nanesemo na površino, ki jo poskropimo s sodo in pustimo do jutra. Zjutraj očistimo površino z abrazivno krpo in izperemo s čisto vodo.

ZUNANJA PRESOJA USPEŠNA

Nekaj utrinkov iz zunanje presoje

Pozitiven rezultat zunanje presoje - Acroni je izpolnil pogoje za ponovno pridobitev certifikata ISO 9001:2000, tokrat z veljavnostjo do decembra 2007.

Prvič smo v triletni cikel razpolaganja s certifikatom ISO 9001 vstopili leta 1995. Tokrat v ta cikel vstopamo že četrtič, kajti rok veljavnosti tretjega certifikata za sistem vodenja kakovosti, ki smo ga pridobili leta 2001, se bo konec letošnjega leta iztekel, pogoje za pridobitev četrtega certifikata ISO 9001 pa smo uspešno izpolnili. To so ugotovili presojevalci družbe TÜV Bayern Sava, ki so v dneh od 07. do 09. decembra 2004 v imenu certifikacijske hiše TÜV CERT iz Münchna, v družbi Acroni izvajali zunanje preverjanje.

Vodilni presojevalec je bil g. Marko Ferlež, spremljala pa sta ga presojevalca g. Tomaž Milač in g. Zvone Livk. Po podrobnem pregledu procesov po posameznih organizacijskih enotah, preverjanju skladnosti izpolnjevanja zahtev standarda ISO 9001:2000 in sistemske dokumentacije so ugotovili, da celoten sistem poslovanja ustrezno obvladujemo in hkrati stalno izpopolnjujemo. Pohvalili so naše sodelovanje in pozitivno naravnost kakovostnemu izpolnjevanju smelo zastavljenih skupnih ciljev. Njihove ugotovitve in priporočila za izboljšave bomo koristno uporabili pri nadaljnjem delu. Vpogled v poročilo zunanje presoje je možen na intranetni strani SVK.

Na osnovi pozitivnih rezultatov zunanje presoje nam bo certifikacijska hiša TÜV CERT podelila certifikat ISO 9001:2000 za naslednje triletno obdobje.

To, da družba Acroni razpolaga s certifikatom, našim kupcem in drugim poslovnim partnerjem pomeni zagotovilo o preverjeni sposobnosti poslovanja družbe po standardiziranih zahtevah, zaposlenim pa predstavlja pohvalo in hkrati obvezo za kakovostno in učinkovito izvajanje del še naprej.

Na zaključnem sestanku zunanje presoje so nam presojevalci zaželeli uresničitev poslovnih in osebnih ciljev v prihajajočem letu 2005. Pridružujem se njihovim željam in vam hkrati vsem čestitam za sodelovanje in dosežen uspeh.

Maja Presterel

PROIZVODNJA V NOVEMBRU

Tudi november je bil po proizvodni plati zelo uspešen mesec. Dobro delo Jeklarne in Vroče valjarne je omogočilo, da so delavci tudi v finalnih profitnih centrih dosegli odlične rezultate. Proizvodnja končnih izdelkov je v novembru znašala 23.557 ton, od tega kar 5.193 ton izdelkov iz nerjavnega jekla. Našim kupcem smo odpremili 23.989 ton proizvodov. Vsem zaposlenim za uspešno delo čestitam. Če bomo s tako uspešno proizvodnjo nadaljevali tudi v decembru, bomo poslovno leto 2004 uspešno zaključili.

Profitni center Vroča predelava

V mesecu novembru 2004 smo vlili 30.142 ton slabov. Do zadnjega je kazalo na rekorden rezultat, saj smo večino meseca prehiteli operativni načrt za 1.000 do 2.000 ton. Med zadnjo kampanjo vlivanja nerjavnih jekel pa smo imeli dva večja prodora jekla na napravi za kontinuirano vlivanje, kar je imelo za posledico 36 ur zastoja v proizvodnji. Kljub temu izrednim dogodkom, katerih vzroke še preiskujemo, smo dosegli načrtovano količino proizvodnje. Specifične porabe so v okviru načrtovanih, najnižje stroške doslej pa smo dosegli na področju ognjevarnih materialov. Močno je padla poraba ogljika za penjenje žlindre, kar pa je nenačrtovan učinek nove naprave za injektiranje ogljika v EOP.

V valjarni smo zvaljali 12.072 ton plošč in 17.435 ton kolobarjev. Ob tem smo prevladali 773 ton slabov. Imeli smo nekoliko več tehnoloških težav. Na progi je odpadlo 210 ton slabov, PC Hladna predelava in PC Predelava debele pločevine pa sta interno reklamirali 359 ton polizdelkov. Zaradi pojava zažganih delavnih valjev na Blumingu smo izvedli nekaj nenačrtovanih menjav valjev. Več težav pa nam je predstavljalo valjanje debele pločevine tanjše od 10 mm. Predvsem v zadnjih prevlekih je bilo valjanje slabo vodljivo, kar se je kazalo v povečanem izmetu plošč.

PC Hladna predelava

V mesecu novembru je bil presežen proizvodni načrt tako HVT kakor tudi TVT. Dokaj visok načrt HVT (10.400 ton) je bil presežen za 132 ton, s tem da pri posameznih skupinah jekel ni bilo odstopanj od načrtovanih vrednosti. Pri TVT smo načrt presegli za 66 ton, tako da je bilo izdelanih 3.666 ton izdelkov.

Delo v posameznih sektorjih je potekalo brez večjih težav. V sektorju Priprava in luženje smo imeli na Regeneraciji 129 ur vzdrževalnih zastojev; zaradi zamašitve cevovoda za transport kisline. Na lužilni liniji SSAP pa smo imeli 226 ur prostih kapacitet, saj je bila načrtovana proizvodnja nerjavnih jekel relativno nizka. V tem mesecu je zelo dobro obratovala linija CRNO. Proizvodnja je znašala 6.300 ton, kar je količinsko druga najvišja proizvodnja po rekonstrukciji. Na valjarskem stroju ZRM se občasno še vedno pojavljajo težave z izpadi električne energije. Ker vzrok za napako še ni ugotovljen je rahlo omejena maksimalna hitrost valjanja.

Doseženi izplen HVT znaša 88,2 odstotkov kar je 0,4 odstotka nad letnim načrtom. Zelo dobri izpleni so bili doseženi pri skupinah nerjavnih jekel, delno tudi zaradi odpreme blokiranih kolobarjev za kupca Prodac. V tem mesecu je bil prvič nekoliko nižji izplen TVT, kjer je dosežen rezultat za 0,6 odstotka pod načrtovano vrednostjo.

Tudi na področju specifičnih porab so rezultati v tem

mesecu zelo dobri. Vse specifične porabe razen kislin so nižje od načrtovanih.

Na področju ekologije je bila izvedena zunanja presoja sistema ravnanja z okoljem ISO 14001. V lužilnici se nadaljujejo dela na dodatni cisterni za lovljenje natrijevega sulfata.

Iz področja varstva pri delu beležimo osem poškodb pri delu, vendar so bile vse poškodbe lažjega značaja. V celotnem letošnjem letu se je pripetilo 46 poškodb, kar je štiri manj kot v istem obdobju lanskega leta.

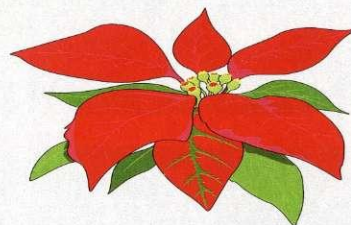
Profitni center Predelava debele pločevine

Operativni načrt 9.400 ton za november je bil postavljen 9 odstotkov nad raven gospodarskega načrta. Zelo visoko je bil ponovno postavljen načrt proizvodnje nerjavne debele pločevine (4.000 ton, oziroma 41 odstotkov nad gospodarskim načrtom).

S proizvodnjo 9.359 ton izdelkov je bil skupni operativni načrt realiziran 99,6 odstotno. Na programu debele pločevine iz nerjavnih jekel je bil z 3.871 tonami načrt realiziran 96,8 odstotno.

Večji nepredviden zastoj je bil le na ravnalniku MDS zaradi enodnevnih menjav ležajev dne 12. in 15. novembra ter menjave ene valjenice na peči Drever 15. novembra. Večje težave se pojavljajo v lužilnici zaradi povečanega obsega dela in zaostrenih ekoloških zahtev, ki bistveno otežujejo redno delo.

Skupni izplen je bil v novembru presežen za 0,6 odstotka. Za 1,8 odstotka je dosežen izplen boljši od načrtovanega pri nerjavnih jeklih, za 0,6 odstotka je bil presežen pri legiranih konstrukcijskih jeklih, pri navadnih jeklih pa smo za načrtovanim izplenom zaostali za 0,3 odstotka.

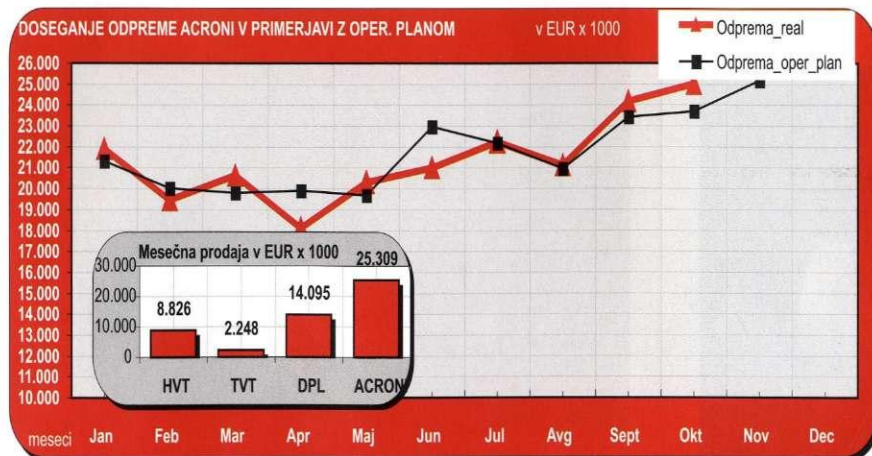
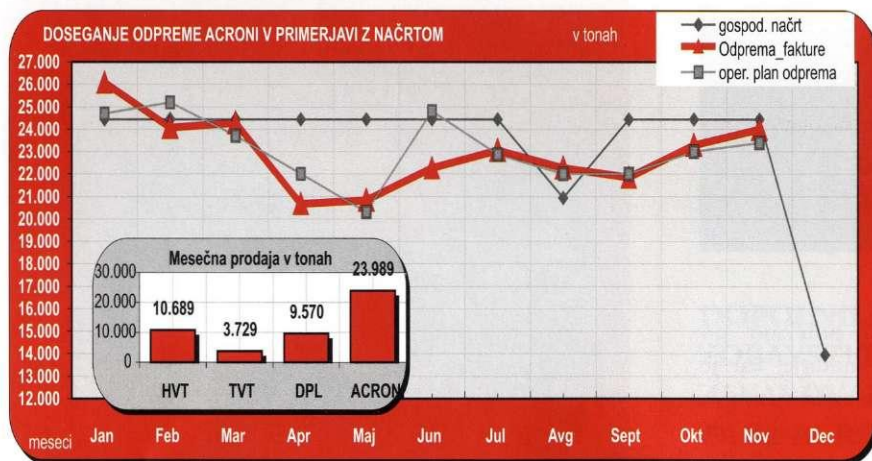

**Vsem zaposlenim v ACRONI-ju in
vsem poslovnim partnerjem želim
prijetne praznične dni ob zaključku leta
in srečno ter uspešno novo leto 2005**

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

poslovanje v novembru

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	5.450	6.780	80	9.565	8.620	111	2.457	2.900	85	9.481	8.900	107	3.190	2.800	114	30.142	30.000	100
VALJARNA	6.057	6.720	90	8.246	8.700	95	2.589	2.900	89	8.874	8.880	100	3.741	2.800	134	29.508	30.000	98
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.144	1.100	104	6.261	6.150	102	2.125	2.150	99	154	100	154	849	900	94	10.532	10.400	101
TVT	88	100	88	9	50					2.840	2.950	96	729	500	146	3.666	3.600	102
DPL	3.871	4.000	97							4.728	4.700	101	760	700	109	9.359	9.400	100
ACRONI	5.103	5.200	98	6.269	6.200	101	2.125	2.150	99	7.721	7.750	100	2.338	2.100	111	23.557	23.400	101
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.202	1.100	109	6.318	6.150	103	2.198	2.150	102	157	100	157	815	900	91	10.689	10.400	103
TVT	99	100	99	41	50					2.959	2.950	100	630	500	126	3.729	3.600	104
DPL	3.893	4.000	97							4.945	4.700	105	733	700	105	9.570	9.400	102
ACRONI	5.193	5.200	100	6.359	6.200	103	2.198	2.150	102	8.061	7.750	104	2.178	2.100	104	23.989	23.400	103
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.900	2.744	106	3.472	3.320	105	1.113	1.091	102	97	55	175	684	753	91	8.826	8.574	103
TVT	226	255	89	24	29	82				1.587	1.594	100	406	352	115	2.248	2.230	101
DPL	10.333	10.784	96							3.214	3.065	105	540	542	100	14.095	14.391	98
ACRONI	13.459	13.783	98	3.496	3.349	104	1.113	1.091	102	4.897	4.713	104	1.631	1.647	99	25.309	25.195	100

NI MI VSEEENO!

Delovna disciplina

Sodelavec iz PC Hladna predelava opozarja vodstvo PC-ja, da nekateri vodstveni delavci kršijo delovne dolžnosti, se nečloveško vedejo do podrejenih ter tako pripomorejo k slabim medsebojnim odnosom na izmeni. Zahteva, da se odgovor objavi v Novicah, da bodo tudi delavci seznanjeni z ukrepi za preprečevanje takšnega dogajanja.

V drugi polovici novembra so bili opravljeni razgovori z vsemi vodstvenimi delavci v PC Hladna predelava. Poleg ostalih zadev se je posebej obravnavala delovna disciplina in spoštovanje delovnih obveznosti. Navedene pripombe se konkretno nanašajo na enega od vodilnih delavcev in z njim je bil opravljen dodatni razgovor. Z njegove strani je bilo pojasnjeno, da striktno spoštuje dogovor, predvsem glede delovne discipline, kar pa določenim posameznikom ni najbolj prav. Očitki se nanašajo tudi na slabe medčloveške odnose, vendar le ti večinoma izhajajo iz nespoštovanja delovnih obveznosti, ki jih kot vodstveni delavec ne tolerira. Želim poudariti, da si na vodstvu PC prizadevamo za vzpostavitev prijetnega delovnega vzdušja, ki je tudi eno od pogojev za dobro delo, vendar je to proces ki terja svoj čas, predvsem pa pripravljenost vseh zaposlenih, da sledijo tem ciljem.

Darko Gregorič

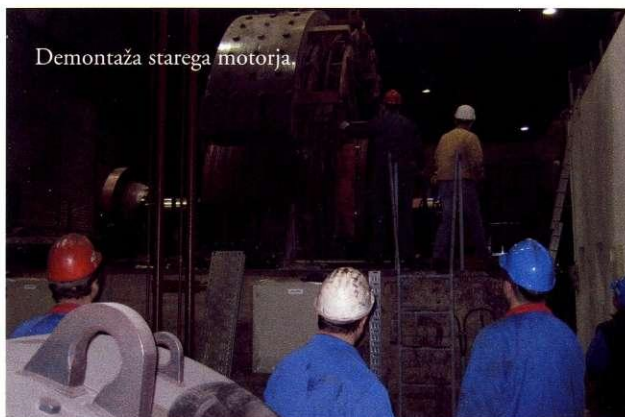
Odgovore na ostala vprašanja bomo objavili v naslednji številki Novic.

Uredništvo

NA KRATKO

VROČA VALJARNA

V decembru poteka menjava pogonskih motorjev na kvarto valjčnem ogrodju Bluming v Vroči valjarni, ki bo trajala 21 dni. Predviden začetek proizvodnje bo 3. januarja 2005. Za uspešnost poslovanja v novem letu bo ključnega pomena dobro obratovanje Vroče valjarne po tako zahtevnem posegu v opremo.

Demontaža starega motorja.

Rotor gre na zaslužni počitek.

Vodja projekta Roman Robič: Dela potekajo po terminskem načrtu. Trenutno centriramo motorje, kar je zelo zahtevno delo. Zagon v praznem teku načrtujemo že pred novim letom. Obenem se izvaja tudi remont na valjavski progi. Če bo tudi tam potekalo vse po načrtih, bo proga začela obratovati po novoletnih praznikih.

Novi motorji so veliki, saj eden tehta 82 ton.

PC PREDELAVA DEBELE PLOČEVINE

Med neurjem 20. novembra. je na stavbah PDP odkrilo okrog. 1000 m² strehe. Popravila se že izvajajo.

V jeklarni zopet rekordna proizvodnja

Med drugim decembrskim koncem tedna smo v jeklarni presegli dosednji rekord proizvodnje. V nedeljo 12.12.2004 smo odlili kar 21 šarž oz. 1.832,75 t dobrih slabov. K temu rezultatu so veliko doprinesli vzdrževalci, kajti naprave so obratovalle praktično brez okvar. Pohvaliti pa moramo sodelavce 1., 2. in 4. izmene, ki so bili ta dan na delu.

Čestitamo!

Vodstvo PC VP

Acroni prevzema dejavnost PVT

S 1.1.2005 bo Acroni prevzel dejavnost PVT - profilarne in podbojarne. Omenjeni obrat je bil v letu 1996 prenesen na SUZ, in se zdaj seli nazaj v Acroni, konketno v PC PDP kot eden izmed sektorjev v tem profitnem centru. Acroni bo v okviru prevzema dejavnosti prevzel nepremičnine, premičnine in druga osnovna sredstva, potrebna za nadaljevanje dejavnosti, dobili pa bomo tudi 36 novih sodelavcev. Acroni se je za prevzem dejavnosti odločil zlasti zato, ker smatra, da bo lažje zagotavljal stroškovno ustrezno proizvodnjo in prodajo profilov in podbojev, saj nenazadnje zagotavlja vhodne surovine, ki so bile glede na doseženo ceno v zadnjem letu glavna ovira SUZ-u, da na obeh programih ni dosegel zaželenih dodane vrednosti. Utemeljeno pa tudi pričakujemo, da bomo glede na Acronijevo razvejanost poslovnih povezav uspeli proizvodnjo in prodajo omenjenih proizvodov dvigniti na višjo raven. S proizvodnjo podbojev in profilov bo Acroni nadaljeval, s prenosom nepremičnin pobojarne in profilarne pa bo pridobil tudi zaokroženo lastništvo nad nepremičninami v PC PDP, kar je zaradi nameravane širitve proizvodnje programa debele nerjavne pločevine bistveno za nadaljnji razvoj omenjenega profitnega centra.

Novim sodelavcem želimo, da bi se pri nas dobro počutili. Mi se bomo v tej smeri na vsak način v največji meri potrudili.

Pravna svetovalka
Petra Filipič Špiler

Dopolnilno zdravstveno zavarovanje

Poleg Adriatic zavarovalne družbe in Vzajemne zdravstvene zavarovalnice je dopolnilno zdravstveno zavarovanje pričela tržiti tudi Zavarovalnica Triglav.

V Acroniju smo se odločili, da o tej ponudbi seznanimo zaposlene, hkrati pa objavljamo tudi spremenjeno ponudbo Vzajemne zdravstvene zavarovalnice. Vzajemna zdravstvena zavarovalnica vam je svojo ponudbo že poslala na dom, ponudbo Zavarovalnice Triglav pa ste dobili pri izplačilu plače za mesec november 2004.

Predlagamo, da proučite obe možnosti in se odločite za zavarovanje, ki je za vas primernejše.

Polonca Marjanovič

PONUDBA TRIGLAV, ZDRAVSTVENE ZAVAROVALNICE

DOPOLNILNO
ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE
ZA SŽ ACRONI
JESENICE

ZAVARUJTE SE IN PRIHRANITE DENAR

Zdravje je naše največje bogastvo. Ali kdaj pomislimo, kako smo ga zavarovali in za kakšno ceno?

Komu zaupati tako dragocenost, kot je zdravje? Odločitev je lahka. Zavarovalnica Triglav obstaja že desetletja in je vredna zaupanja. Poleg vseh vrst zavarovanj sedaj nudi tudi dopolnilna zdravstvena zavarovanja.

Prepričani smo, da je naša ponudba dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za vas najugodnejša, saj vam ponujamo:

Konkurenčno premijo v višini 3.450 SIT mesečno;
Popust za krvodajalce v višini 345 SIT, tako da znaša mesečna premija 3.105 SIT;

Pod enakimi pogoji lahko zavarujete tudi vaše ožje družinske člane. Pristopnica za dopolnilno zdravstveno zavarovanje za **ožje družinske člane** je natisnjena na hrbtni strani sklepalne dokumentacije.

Dodaten popust za vsa zdravstvena zavarovanja, ki jih boste kot naš zavarovanec dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v prihodnje sklepali pri TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici;

Možnost paketnega popusta pri premoženjskih zavarovanjih Zavarovalnice Triglav. V premoženjski paket tako lahko vključite poleg premoženjskih, avtomobilskih, kmetijskih, transportnih, življenjskih, nezgodnih, turističnih zavarovanj **tudi dopolnilno zdravstveno zavarovanje**, saj se tudi slednje šteje kot število v paketu premoženjskih zavarovanj. Za sklenitev malega premoženjskega paketa je potrebno imeti najmanj 3 zavarovalne vrste in za sklenitev velikega premoženjskega paketa najmanj 5 zavarovalnih vrst. Na tej osnovi boste lahko pridobili popust pri malem premoženjskem paketu (7 %) ali velikem premoženjskem paketu (10 %). V primeru, da zavarovanec že ima mali ali veliki avtomobilski paket, pa se popusti pri premoženjskem paketu povišajo do 10 % pri malem premoženjskem paketu, do 13 % pri velikem premoženjskem paketu.

S sklenitvijo zdravstvenega zavarovanja pri Triglavu se vaše pravice do zdravstvenih storitev v ničemer ne spremenijo, le premija za dopolnilno zdravstveno zavarovanje bo nižja!

Postopek sklenitve je enostaven. Ponudbo TRIGLAV, Zdravstvene zavarovalnice, d.d., boste dobili pri vašem delodajalcu. Izpolnili boste vso dokumentacijo in jo oddali v vašem podjetju. Za dodatne informacije smo vam na voljo na tel.: (05) 639 22 22.

UGODNOSTI ZA ZAVAROVANCE, KI IMAJO SKLENJENO PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE PRI VZAJEMNI, D.V.Z.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d.v.z., je za svoje člane za leto 2005 pripravila nekaj novosti in bonitet, ki jih bodo deležni zavarovanci, ki so že ali pa bodo sklenili prostovoljno zdravstveno zavarovanje za doplačila do polne vrednosti zdravstvenih storitev.

Za zdravstvena zavarovanja, ki so visoko rizična, saj je praktično vsak zavarovanec izpostavljen bolezni ali

poškodbi, je pomemben velik rizični fond, ki zagotavlja nemoteno izplačevanje zavarovalnine (stroškov zdravstvenih storitev) zdravstvenim zavodom in lekarnam. Vzajemni zaupa več kot 1.125.000 zavarovancev, kar vsem našim zavarovancem zagotavlja, da tudi v prihodnje ne bodo imeli težav pri uveljavljanju zdravstvenih storitev pri zdravniku in v lekarnah.

Delodajalcu SŽ Acroni d.d., je Vzajemna odobrila dodatni popust v višini 12,7 odstotka na obstoječo premijo, do katerega bodo upravičeni vsi delavci in njihovi družinski člani, ki se jim premija odteguje od pla 3.496,00 SIT. Vsi zavarovanci, ki imajo premijo že sedaj nižjo (krvodajalci) obdržijo dosedanje višino premije.

Zavarovancem, ki imajo sklenjeno doživiljsko zavarovanje bo Vzajemna ponudila možnost preureditve zavarovanja v 12-letno zavarovanje, ki bo zaradi tega, ker ne bo potrebno več oblikovati rezervacij za starost nižja. V ta namen bodo vsi zavarovanci, ki imajo sklenjeno doživiljsko zavarovanje prejeli posebno ponudbo, ki jo bodo podpisali in vrnili Vzajemni.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo, je tudi državljanom Slovenije omogočeno koriščenje zdravstvenih storitev v tujini na podlagi evropske kartice zdravstvenega zavarovanja. Seveda pa take storitve v tujini kljub evropski kartici niso brezplačne, saj je potrebno praktično v vseh evropskih državah doplačevati zdravstvene storitve, kar pa pogosto ni malo. Zaradi tega se je

Vzajemna odločila, da bo s 1.1.2005 vsem svojim zavarovancem, do starosti 65 let omogočila tudi sklenitev zavarovanja Vzajemna 5000 in sicer za 1,00 tolar. To zavarovanje bo vsem zavarovancem omogočilo plačilo stroškov zdravstvenih storitev v tujini do 5000 Evrov letno.

To zavarovanje bo zavarovancem krilo stroške tudi v državah bivše Jugoslavije in tudi v državah sredozemlja (Tunis, Egipt, Turčija...).

Svojim zavarovancem Vzajemna na novo omogoča tudi sklenitev zavarovanja za primer nezgodne smrti po premiji 400,00 tolarjev mesečno. Sklenitev zavarovanja bo zavarovancem omogočila izplačilo zavarovalne vsote v primeru smrti zaradi nezgode v višini 2,4 milijona tolarjev. Posebna novost, ki jo je Vzajemna pripravila za svoje zavarovance je tudi brezplačno članstvo v sistemu »Drugo mnenje«. S članstvom v tem združenju imajo zavarovanci možnost, da si v primeru hudih bolezni pridobijo drugo zdravniško mnenje od tujih ali domačih zdravnikov. Drugo mnenje potrebujejo tako zdravniki kot bolniki, saj na ta način lahko odpravijo morebitne dvome o tem, ali je določena diagnoza pravilna oz. ali je načrtovano zdravljenje dejansko najbolj ustrezno. **Drugo mnenje bo zavarovancem Vzajemne dostopno po močno znižanih in dostopnih cenah.**

Veseli nas, da ste zadovoljni z našimi storitvami, Vzajemna pa se bo še naprej trudila, da bo zagotavljala dobro gospodarjenje s sredstvi in v korist naših zavarovancev ter jim omogočala dodatne storitve, bodisi v obliki dodatnih zavarovanj ali drugih ugodnosti.

VZAJEMNA, D.V.Z.

JUBILANTI DELA

10 LET:

Arsov Saško	PC PDP
Porčič Fadil	PC PDP
Muminović Fahrudin	Teh.stor.in trans.

20 LET:

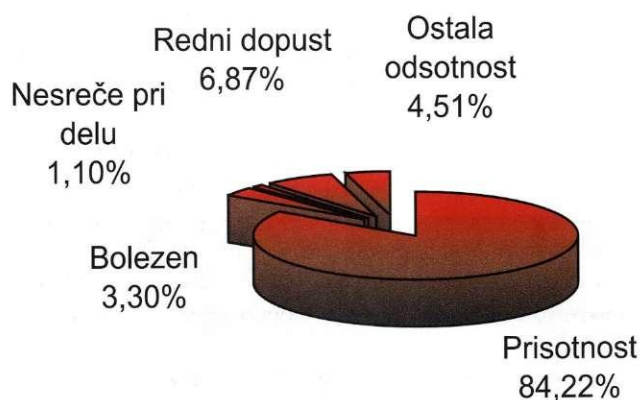
Berlogar Jože	VP Jeklarna
Kočevar Henrik	PC PDP
Mušič Jasmin	Teh.stor.in trans.
Novak Emil	PTS

30 LET:

Alagič Ramiz	VP Jeklarna
Kelc Miran	VP Jeklarna
Grumerec Anton	PC PDP

Iskrene čestitke!

odsotnost

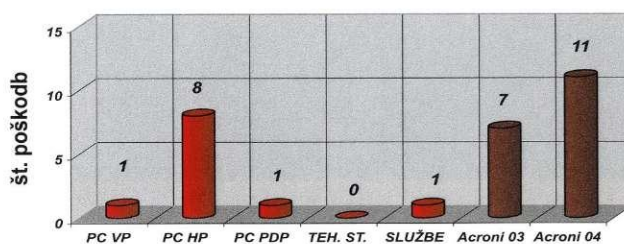
V letošnjem novembru je bila odsotnost z dela za dober odstotek manjša kot lani v istem obdobju. Vse vrste odsotnosti so se za malenkost znižale.

Ivanka Mavri

Gibanje poškodb

V mesecu novembru 2004 se je pripetilo 11 poškodb pri delu. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 312 delovnih dni, to je 26 delovnih dni na poškodbo.

ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH

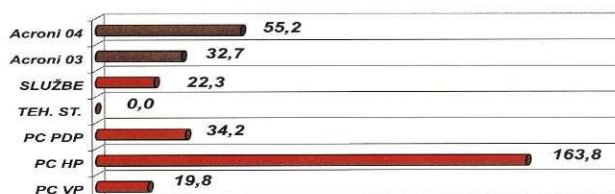

op.: število v stolpcih Acroni pomnoži z 10

V mesecu novembru 2004 so se v primerjavi z novembrom 2003 pripetile štiri poškodbe pri delu več. Trend padanja št. poškodb v Acroniju se tako znižuje.

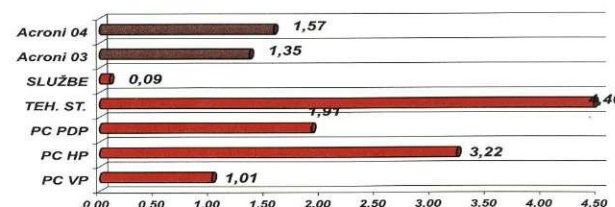
mesec	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
November 2003	1	2	2	2	0
November 2004	1	8	1	0	1

POGOSTOST-F2
(število poškodb/milijon proizvodnih ur)

Pogostost na ravni Acronija je v primerjavi z novembrom 2003 višja. V tekočem mesecu pa je največja v PC Hladna predelava, PC Predelava debele pločevine, službe, PC Vroča predelava in tehnične storitve.

RESNOST POŠKODB-G1
(izgubljenih. dni /1000 proizvodnih dni)

Največja resnost poškodb je v tehničnih storitvah, sledi PC Hladna predelava, potem PC Predelava debele pločevine, nato PC Vroča predelava in na koncu službe.

Franc Pintar

Velika odkritja so včasih splet naključij

Razvoj z naključnim odkritjem v znanosti ni neobičajen. Skupno vsem takim odkritjem je, da je poleg veliko sreče, ki pa je neločljivo povezana z genialnostjo izumitelja. Tako je bil na primer odkrit smejalni plin, dinamit, mikrovalovna pečica in tudi nerjavna jekla.

Izumitelj nerjavnega jekla, Harry Brearley je bil rojen v Sheffieldu v Angliji, leta 1871. Njegov oče je bil talilec jekla. Po težkem otroštvu je pri dvanajstih letih zapustil šolo in se zaposlil kot pomivalec steklenic v kemičnem laboratoriju. Po letih privatnega šolanja in obiskovanju večerne šole, je postal strokovnjak za proizvodnjo in analizo jekel. Ker si je z reševanjem metalurških problemov že ustvaril ugled, so mu dali priložnost ustanovitve laboratorija, ki sta ga financirali dve vodilni podjetji za proizvodnjo jekla v Sheffieldu. Za tisti čas je bila to zelo inovativna ideja.

Leta 1912 so Brearleya prosili, naj pomaga pri reševanju

težav, s katerimi so se srečevali izdelovalci orožja. Notranji del puškine cevi je zaradi pregrevanja in delovanja izpušnih plinov prehitro erodiral. Brearley je tako iskal jeklo z dobro obrabno obstojnostjo. Odločil se je, da bo delal poskuse na jeklih legiranih s kromom, saj so bila ta jekla že poznana, uporabljali pa so jih za ventile v letalski industriji. Pripravil je vrsto talin z vsebnostjo kroma od 6 do 15 % in različnimi vsebnostmi ogljika. Prva talina nerjavnega jekla je bila narejena 13. avgusta 1913 in je vsebovala 0,24 % ogljika (danes so običajne vrednosti pod 0,03 %) in 12,8 % kroma. Ker je želel preveriti tudi strukturo jekla, je moral vzorce jekla jedkati (izpodjedati s kislino), da jih je lahko nato preiskoval pod mikroskopom. Reagenti, ki jih je uporabil za jedkanje so temeljili na dušikovi kislini. Ugotovil je, da je

novo jeklo odporno na kislino. Tudi pri preizkušanju odpornosti vzorcev v kisu in ostalih živilskih kislinah, kot je limonin sok, je prišel do enakih rezultatov. Brearley je tako odkril jeklo z dobro korozijsko odpornostjo.

V tistem času je bil jedilni pribor narejen iz srebra ali ponikljan. Noži so bili narejeni iz ogljikovega jekla, ki ga je bilo po uporabi potrebno dobro oprati in posušiti, madeži rje pa so se kljub temu pojavljali. Brearley je takoj spoznal pomen svojega odkritja za proizvodnjo nožev, vendar je s težavo prepričal konzervativne lastnike, da so uporabili novo jeklo.

Noži in jedilni pribor so še danes narejeni iz nerjavnega jekla, ki je sicer močno izboljšano, vendar osnovna ideja ostaja nespremenjena.

Alenka Kosmač

sindikat neodvisnost

Na seji Koordinacijskega sveta Slovenskih železarn sindikata NEODVISNOST, ki je bil 30. novembra 2004 v Ljubljani, je podal predsednik Uprave SŽ g. Tibor Šimonka informacijo o poslovanju družb v sistemu Slovenskih železarn. Družbe sistema SŽ so v devetih mesecih ustvarile čisti dobiček in prodale za 17 odstotkov več kot enako lansko obdobje.

Najbolj uspešno je spet poslovala družba ACRONI. Po oceni predsednika Uprave bi bil rezultat v Acroniju lahko še boljši, če ne bi imeli težav s kakovostjo nerjavne debele pločevine in požarom v PC Hladna predelava.

Glede privatizacije osrednjih jeklarskih družb pa je predsednik Uprave SŽ povedal, da je komisija pri gospodarskem ministrstvu začasno ustavila prodajo, (miruje že eno leto zaradi slabih ponudb potencialnih kupcev). V tem času so si Acroni, Metal in Noži toliko opomogli, da bo treba pogoje privatizacije verjetno spremeniti. Veliko bo odvisno tudi od nove Vlade RS, ali bo dopuščala različne oblike privatizacije.

Seznanjeni smo bili tudi s spremembo imena Slovenskih železarn, ki naj bi se po novem imenovala SIJ (Slovenska industrija jekla).

Kot smo že omenili je poslovanje družbe Acroni v drugi polovici leta boljše, zato sta sindikata dosegla dogovor z direktorjem družbe, da se znesek v višini 9.000,00 sit po PKP kot dodatek k plači izplačuje tudi v naslednjem letu. V decembru bo izplačana tudi nagrada za dobro delo zaposlenih v višini 60.000,00 sit bruto. Na koncu lahko rečemo, da nam gre v sindikatu bolje, vsaj nekaj nagrad so dobili zaposleni, ampak daleč od tega, da je to najbolje in da ne bi bilo lahko še boljše.

NOVOLETNA ČESTITKA

Leto, polno različnih pozitivnih kot negativnih dogodkov, se vztrajno, nezadržno in za nekatere komaj čakajoč bliža koncu.

Pred vrati je novo leto, ki ga nikakor ne smemo prepustiti toku časa.

Lepo praznujte v teh prazničnih dneh,
ki so pred vami,

naj duh Božiča zrcali mir v vseh ljudeh.
V letu novem vam želimo obilo lepih dni,
telesu zdravja, duh ljubezni naj vas krepi.
Delo vaše spremlja naj uspeh,
veselje prinese dan za dnem nasmeh.
Željam navkljub pa vedno velja,
za pogumnimi sreča sama pricaplja....

**Srečno in pogumno v novo leto 2005 z obilo sreč
in zdravja, želi vsem svojim članom in članicam,
njihovim družinam, sodelavcem, poslovnim in
drugim partnerjem**

NEODVISNOST-KNSS
Predsednica: Sonja Cuznar

sindikat SKEI

NA USPEŠNO POSLOVANJE DRUŽBE SMO LAHKO PONOSNI VSI ZAPOSLENI

V vseh letih delovanja ACRONI-ja smo lahko z letom, ki se nam izteka, najbolj zadovoljni. Zaključili smo ga najbolj uspešno. Na to smo lahko ponosni vsi zaposleni. Trg nam je bil močno naklonjen, sami pa smo se tudi močno prizadevali, da smo cilje dosegli.

Sindikalno delo se je v tem letu med delodajalci in sindikati močno zaostriло in poslabšalo zaradi zahtev po povečanju plač, stavk, kolektivnih pogodb, itd.. Predvidevamo, da nam tudi v letu 2005 ne bo lahko. Zato je naš cilj v letu 2005 predvsem dobro sodelovanje med sindikatoma SKEI in Neodvisnost v ACRONI-ju. Z novo politiko, ki so jo zasnovale vladne stranke, smo že seznanjeni. V razmerjih med delodajalci in delojemalci, sindikati, vlado, lastniki, ministrstvi, upravo SŽ, nadzornim svetom SŽ, lokalno samoupravo, posebno pa z upravo ACRONI-ja želimo še vnaprej vplivati v korist boljšega poslovanja, nagrajevanja, boljših medsebojnih odnosov, razvoja za še bolj uspešno poslovanje ACRONI-ja. Le s takimi odnosi se lahko izboljša: socialni, materialni, pravni položaj zaposlenih občanov in državljanov.

V letu 2005 želi Izvršni odbor SKEI – podružnica ACRONI vsem, posebno pa članom SKEI, srečno, zdravo in še bolj uspešno leto 2005.

SKEI – Podružnica ACRONI
Predsednik Janez Vilman

KAKO IN O ČEM JE PISALO V ŽELEZARJU PRED 50 LETI

IZ NOVOLETNE POSLANICE GLAVNEGA DIREKTORJA ROPRETA VIKTORJA DELOVNEMU KOLEKTIVU ŽELEZARNE

...Delavec – revolucionar je dal novo lice tudi naši ožji domovini, naši Gorenjski in našim železarskim Jesenicam. Pokazali smo, da smo z lastnim znanjem in močjo sposobni graditi močno socialistično industrijo in s tem nov rod delovnih ljudi, ki postaja vzor vsem naprednim množicam sveta.

Opravili smo veliko delo tako za demokratizacijo našega družbenega življenja in upravljanje v gospodarstvu, kakor tudi v krepitvi naše družbene stvarnosti v svetu. Deset let po osvoboditvi ni dolga doba – med nami so še nezaceljene rane, ki nam jih je zadal okupator, prav tako tudi niso pozabljeni vsi nameni Vzhoda in Zahoda, da bi onemogočila našo samostojno in enakopravno pot. Le zaradi vztrajnosti, borbenosti in marljivosti naših delovnih ljudi ter njihovega neomajnega zaupanja v svoje politično vodstvo, danes lahko mirneje gledamo v našo prihodnost...

Videz naše železarne se je v povojnih letih močno spremenil. Nove prostornejše in svetlejšje proizvodne dvorane že lajšajo do nedavna težaško delo naših delavcev. Leta 1954 je bila dokončno izpopolnjena valjarna 2400, na novo lokacijo so se preselili predelovalni obrati, s čemer se je odprla možnost razširitve jeklarne. Povečana parna centrala je mogočno dvignila svoje sleme nad sosednje tovarniške objekte. Pri modernizaciji valjarne tanke pločevine je bila uspešno opravljena prva faza, ki ji bodo naslednje leto sledile še ostale. Vendar bo tako le deloma odpravljena zaostalost iz preteklosti, kajti pred nami je še težka naloga rešitve problematike povsem zastarelih profilnih valjarn...

Vzporedno z demokratizacijo družbenega življenja smo v minulemu letu tudi v našem kolektivu posvetili največjo skrb nadaljnjemu poglobljanju samoupravljanja. Formirani so bili obratni delavski sveti, s čemer se je delovanje organov še trdneje povežalo s problematiko odnosov v delovnem procesu. Zavedajoč se velikih potreb po izgradnji nove socialistične industrije, smo vse sile usmerili tudi v povečanje storilnosti dela in izboljšanje kvalitete naših izdelkov, ki so si že utrli pot izven naših meja in osvojili nekatere stalne tuje trge...

Seveda pa bi bile vse te pridobitve enostranske, če bi ob tem zapostavljali našega delovnega človeka. Začeta gradnja stanovanjskih blokov se je v letu 1954 nadaljevala in naselje na Plavžu dobiva dokončno obliko novega modernega stanovanjskega naselja na Jesenicah...

Novo leto – nove naloge, to je vodilno geslo in vsebina našega dela tudi v letu 1955. Revolucionarni duh, ki je v naših ljudeh še kako živ, mora izpolniti poslanstvo, ki mu ga je zaupala socialistična skupnost. Naše vsakodnevne naloge so nam dobro znane, vseeno pa bi poudaril, da moramo v novem letu dovršen del moči posvetiti povečanju storilnosti dela, vsem pojavom in oblikam nediscipline pa napovedati najostrejši boj...

Tovariši in tovarišice! Vam in vašim družinam želim v letu, ki prihaja, mnogo delovnih zmag, sreče in zadovoljstva z

željo, da s skupnimi močmi v tovarištvu in poštenju ustvarimo dobrine, ki jih od nas naša skupnost upravičeno pričakuje in zahteva! S svojim delom in s politično zavednostjo bomo utrjevali naše blagostanje, našo moč in veljavo doma in v svetu. Ugled, ki ga uživamo med naprednimi množicami sveta, je veliko priznanje naši revolucionarnosti v boju in miru in njeni trdni povezanosti in predanosti našemu državnemu vodstvu z ZKJ in tov. Titom na čelu.

Miha Klinar:

NOVOLETNA ZDRAVICA

Tovariši, le dvignimo zdaj čaše!
Na polnoč že kazalec se pomika.
Pretrgajmo vsakdanje misli naše,
pozabimo skrbi, trpljenje...Pika!
Naj čas – slikar, ki nam življenje slika,
ta hip pričara naše hrepenenje,
po sreči, ki ji rojstvo je trpljenje
ljudi, ki v zmedah dvajsetega veka
pot našli bodo iz krvi v življenje:
napijmo svetu, vrednemu človeka!

Pustite me, postite, da zasanjam
in kot rudar izkopljem sanjo skrito!
Pustite me h grobovom, da lobanjam
mladost odvzamem, za naš čas ubito,
in v njej zapojem pesem čudovito
rdečem, iz krvi rojenem cvetu,
stoletno bajko o prelepem svetu,
ki večno vanj se hrepenenje steka:
zato napijmo zdaj ob starem letu,
napijmo svetu, vrednemu človeka!

Kar bede je na svetu in nasilja,
človeška kri s človeštva bo oprala.
Glej, težka roka kaže pot do cilja
in roka ta bodočnost bo skovala.
O, stara Zemlja, kmalu boš razpala;
ko v našem znoju boš se pomladila,
ljudi samo za srečo boš rodila,
odplavila bo bedo znoja reka
in vsaka mati bo brez solz rodila:
napijmo svetu, vrednemu človeka!

Ni bajka svet, ki ga trpljenje skriva,
ni bajka svet, ki ga naš znoj umiva!
Izpijmo čaše! Leto se izteka!
Kdor dela in trpi, ta naj uživa:
napijmo svetu, vrednemu človeka!

praznovanja

Pred nami so praznični dnevi. Poslovna srečanja, druženja s sodelavci, svojci, pogostitve in zabave, vse to zaznamuje decembrski čas. Kako pa so jeseniški železarji praznovali v preteklosti? Razkrivamo Vam odlomek zapisa o Ruardih iz začetka 20. stoletja, ki ga hranimo v jeseniškem muzeju.

Róvet - Róvetovi, tako so imenovali v svoji govorici stari Jeseničani gospodarja Savskih jam in fužin na Savi Ruard-a, Ruard-ove. Žal, dan danes žive le še redke priče, ki so osebno poznale Ruarda in njegovo družino. Večje število je pač onih, ki so poznali Frca Ruarda, ki je edini izmed Ruardovih otrok ostal v domačem kraju do svoje smrti.

Poleg že omenjenih rudnikov in fužin so imeli Ruardovi na Jesenicah tudi obširno kmetijsko posestvo. Poleg ostale živine so redili stalno po 12 molznih krav. Vsi hlapci in dekle so poleg plače dobivali tudi vso hrano - petkrat na dan pri Ruardovih. S posli so Ruardovi, po pričevanju starih ljudi, dobro in lepo ravnali. Tako je ena dekla imela opravek samo s kuho za posle in reveže, ki so se vsak dan nasitili pri Ruardovi poselski mizi. Po enega ubožca je Ruardova družina stalno oskrbovala z vsem potrebnim. Pripoveduje se, da so tega siromaka trikrat na teden oprali in preoblekli. Oglasil se je pri Ruardu nekoč tudi jeruzalemski romar, ki je visoko gori na gospodarsko poslopje pritrtil lesen križ, katerega je prinesel seboj s svoje božje poti. Dejal je ob tej priliki, da Sava ne bo pogorela, dokler bo ostal križ na mestu, kamor ga je pribil.

Vsako leto 4. decembra, to je na god sv. Barbare, je bila v savski cerkvi sv. maša za rudarje. Po številu okrog 300 rudarjev se je udeležilo te maše v svojih slavnostnih krojih. Po maši se je vršila pogostitev vseh rudarjev. Po gospodarjevi odredbi so vsako leto ob tej priliki v graščinski veži na Savi pripravili 3 škafe vina in skladovnico kruha. Vsak rudar je prejel štruco belega kruha, vino je pa mogel vsakdo piti z zajemalko, naravnost iz škafe. Vino so toliko časa dolivali, da so vsi rudarji dobili svoj delež, pa tudi drugi so si ga lahko privoščili.

Družina Ruardovih je štela 9 članov, to je očeta, mater in 7 otrok. Stanovali so v graščini na Savi.

Glavar družine je bil po pripovedovanju onih, ki so ga osebno poznali, resen in dober človek. Znano je, da je kar skozi okno svoje pisarne v prvem nadstropju graščine metal miloščino mimoidočim prosjakom. Ker je kot jeseniški od francoske oblasti postavljeni maire - župan moral peljati Francoze preko Karavank na Koroško, avstrijski vojski v hrbet, so mu to dejanje zelo zamerile tako avstrijske oblasti, kakor tudi Jeseničani, ki za Francoze niso bili preveč navdušeni. Zanimivo je to, da so bili takratni Jeseničani prepričani, da je moral Ruard avstrijskim oblastem radi tega izdajstva, kakor so nazivali to dejanje, plačati tako visoko odkupnino, da je vsled tega zašel v tako velike finančne težave, da jih končno ni mogel več prebroditi.

**Lepe praznike in srečno
novo leto 2005
Vam želimo sodelavci
Gornjesavskega muzeja
Jesenice.**

Irena Lačen Benedičič

Današnja podoba Stare Save.

K O R Z I K A

otok srednje romantike

Nadaljevanje iz prejšnje številke

V prejšnji številki nas je Miro seznanil z osnovnimi podatki o Korziki, pretežno goratem otoku s Sredozemlju. Kljub geografski legi je ob ugodnih zimskih razmerah možno turno smučanje in plezanje v ledenih slapovih.

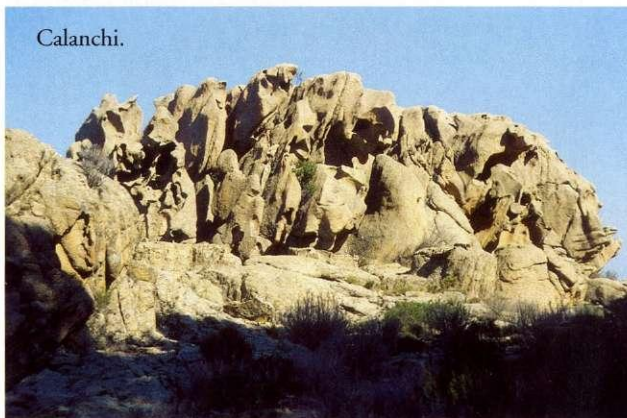
Po gorah vodi tudi več transverzal. Najbolj poznana je GR-20. Označena je z rdeče-belimi črtami. Dolga je 140 kilometrov. Običajno potrebuješ petnajst dni, da jo prehodiš. Razdeljena je na petnajst etap, za eno potrebuješ osem ur. Na začetku in na koncu etape je koča. Nekatere so tudi oskrbovane. Divje kempiranje je prepovedano. Naslednja transverzala se imenuje Tra mare e monti. Sestavlja jo deset do šest ur dolgih etap. Pohodnikom nudi vse leto prelepe poglede na gore in morje. Najlepše je

Miro s prijateljico na vrhu Monte Cinta.

spomladi in jeseni. Označena je z oranžnimi lisami. Zelo poznana je tudi pot po calanghah. Take pokrajine in skal ne vidiš vsak dan. Poti je več – lahkih in bolj zahtevnih. Prehodila sva pot Roches Bleuses. Očarljiva pokrajina, kot bi hodil po Marsu. Skale posebnih oblik in rdeče barve so naju navdušile.

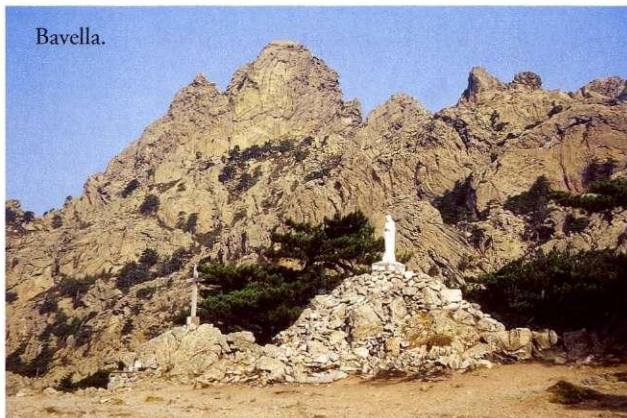
Calanchi.

Kot ljubitelja gora sva se odločila, da nekatere od njih tudi osvojiva. Najprej sva se povzpela na stolp v pogorju Bevela. Pogorje imenujejo tudi Korziški Dolomiti. Z avtom sva se pripeljala na prelaz Beveda po korziško. Na vrhu prelaza je

kip Device Marije, zaščitnice Korzike. Do njega vodi tudi romarska pot. Le nekaj minut od ceste je navrtano plezališče in v vseh smereh se je kar trlo plezalcev, predvsem Čehov. V hudi opoldanski vročini sva šla čez strmo pobočje mimo divjih stolpov in se povzpela na enega izmed njih. Z vrha je bil enkraten pogled na skalne gmote okoli naju. Na vrhu vzamem še kamenček za spomin.

Bavella.

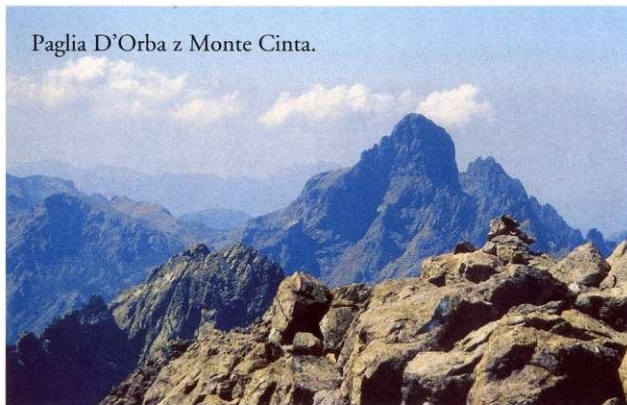

Pred leti sem jo videl v neki nemški reviji. Paglia D' Orba (2525 m), korziška lepotica ali kot jo imenujejo Avstrijci – korziški Materhorn. Ni mi ušla iz spomina. Najlepša je z vzhoda. Njena ošiljena konica se ponosno dviga v nebo. Že tretji dan sva se zvečer pripeljala prav do vznožja. Prespala sva

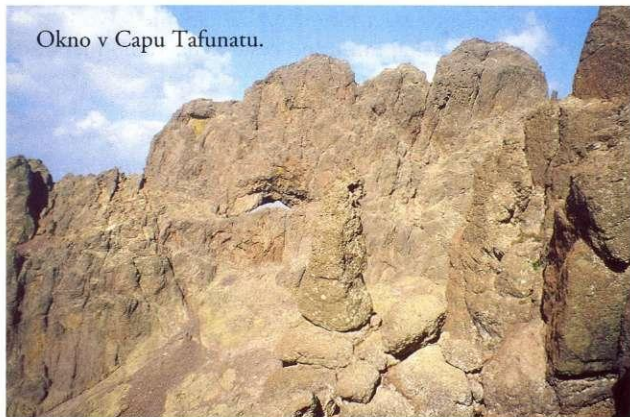

kar v avtu na zadnjem parkirišču. Do vznožja gore bova šla po dolini reke Viru. Že zgodaj zjutraj sva se odpravila po poti skozi borov gozd navzgor. Pot nama kažejo možici in po kakšni uri hoje se priključiva na markirano pot GR 20, ki prihaja z desne. Počasi vzhaja sonce. Vse naokoli žari v oranžni svetlobi. Dospeva na sedlo in od tam naprej do koče

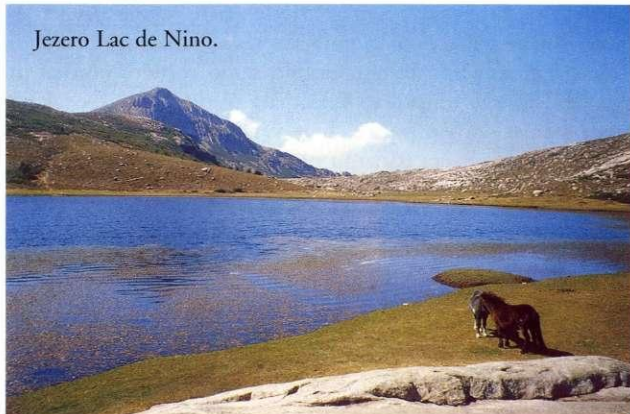
Paglia D'Orba z Monte Cinta.

Okno v Capu Tafunatu.

Jezero Lac de Nino.

Korziški prijatelji.

Cinttulu di i Mari (1991 m). Je odprta, da se prenočiti in za silo tudi kaj pojesti ter popiti. Zazrem se navzgor. Nad menoj se dviguje Capu Tafunatu (2335 m). Stene so zelo strme, vmes je škrbina Col des Maures (2155 m) ter desno najin cilj – vrh Paglie d' Orbe, ki pa z južne strani ni tako izrazit. Na vrh sva se povzpela čez jugozahodno steno. Smer je bila označena samo z možici. Nekje sredi stene se je odprl pogled na okno sredi vršnega dela Capa Tafunate. Z vrha stene sva se spustila še malo navzdol na južno stran in od tam po desni strani na vrh. Po dveh urah hoje sva prispela na vrh. Očaral naju je enkratni razgled. Na jugovzhodu se je videl Monte Ratondo (2622 m), drugi najvišji vrh Korzike. Bližnji najvišji vrh Monte Cinto se je igral z meglicami, ki so se dvigale iz jezera Cinto. Nazaj sva se spustila po drugi poti, ki je nudila pravi adrenalinski užitek. Najtežji del je bil nekje na sredini, ko je bilo treba prečiti zelo ozko polico in se spustiti skozi nekakšen žleb, ocenjen z vsaj II. težavnostno stopnjo. Na srečo je bil na vrhu žleba klin in v njem konec vrvi, ki je močno olajšala spust skozi žleb. Pod steno sva se končno

oddahnila. Sledil je še povratek v dolino reke Viru. V naslednjih dneh sva osvojila še Monte Cinto, Capu d' Orto, Monte Tolu in Capa d' Veta.

Korzika slovi tudi po lepih ledeniških jezerih. Eno najlepših je prav gotovo Lac del Nino. Leži na višini 1743 metrov. Do njega pelje pot iz Papaglie 10 kilometrov pod znamenitim prelazom Col de Vergio. Najprej greva skozi borov gozd in za tem čez strma skalna pobočja navzgor na rob. Od tam še nekaj minut hoje navzdol se pokaže jezero v vsej svoji lepoti. Ob jezeru se skupaj pasejo konji, pujski in krave. Lepo se vidi tudi vrh Punta Artica na desni. Ko potegnem iz nahrbtnika malo kruha, pridejo k meni vsi konji, ki se pasejo okoli jezera. Dobrihajo se mi in vsi se hočejo podrgniti ob me. Zlekнем se tik ob jezeru in namočim noge v vodo. Kaj še more biti lepšega!

Niso pa samo gore, jezera. Tukaj je tudi morje, Sredozemsko, čudovito. Bolj ko gremo od severa proti jugu, toplejše je. Zaliv Cargese, morda najlepši zaliv Korzike. Še dolgo je bila njegova barva v mojih očeh. Obala je divja, peščena, ni pozidana. Tu so le majhni družinski »penziončki«, ki se s svojo rdečo in rjavo barvo ujemajo z okolico. Kampov je dovolj, so čisti in urejeni ter po zmernih cenah. Divje kampiranje je prepovedano. V septembru na plažah ni bilo veliko kopalcev. Čisto drugače je v juliju in avgustu, ko otok preplavijo Italijani.

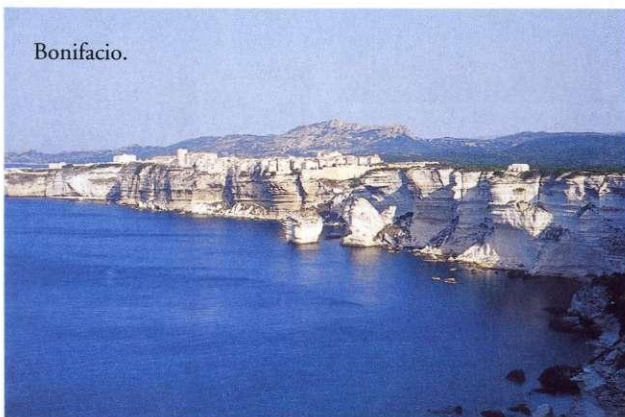
Mojo pozornost so vzbudili prometni znaki in table z napisi. Vsi so preluknjani. Kako tudi ne, saj naj bi bilo po nekaterih podatkih na otoku kar 1.700 lovcev, med njimi 100 žensk. Veliko sva jih srečala. Nekateri so bili oboroženi tudi z dvema puškama. Na tablah so dvojezični napisi. Francoski so vsi po vrsti premazani z barvo. Teroristi med glavno turistično sezono počivajo, saj je ne želijo pokvariti.

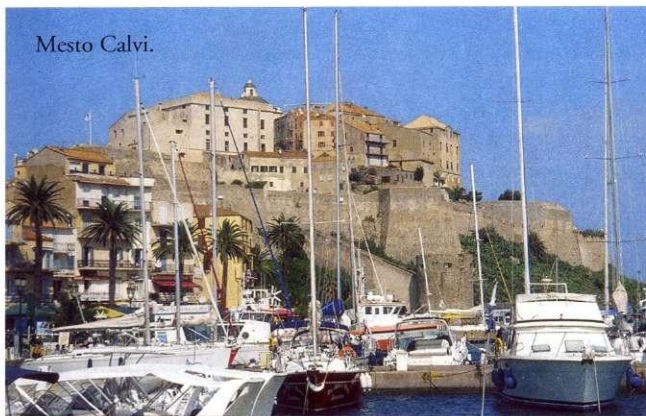
Korzika je tudi domovina tujske legije. V njej naj bi bili ljudje z vsega sveta, tudi kriminalci. Dobro so plačani. Urjenje je zahtevno in trdo. Vojake pošiljajo na bojišča po svetu. Po petih letih dobijo francosko državljanstvo in

Zaliv Cargese.

Bonifacio.

Mesto Calvi.

pokojnino. Samo okoli mesta Calvi jih je več kot tisoč. Ceste na otoku so zelo ozke in vijugaste. S severa na jug pa vodi tudi glavna cesta, ki je široka, na novo preplastena dvopasovnica. Na mnogih mestih je omejitev hitrosti na 30 kilometrov. Vozniki praviloma vozijo počasi, najdejo pa se tudi izjeme.

Poseben pečat naravi dajejo mesta in vasice. Vsako izmed njih te po svoje očara: Corte je nekdanja prestolnica v notranjosti dežele, kjer je danes edina univerza na otoku ter znameniti zgodovinski, etnološki in geografski muzej. Mesto Bonifacij je za nekatere najlepše mesto. Zgrajeno je na 80 metrov visokih apnenčastih stenah. Z najvišjega dela mesta seže pogled do otoka Sardinije. Najlepšo lego v mestu pa ima pokopališče. Sartene je najbolj korziško mesto z značilnim starim delom, ozkimi uličicami in čudovitimi balkoni. Do vseh hiš vodijo strme stopnice. Kjer ni bilo prostora, so jih nadgrajevali. Glavno mesto je Ajaccio z nekaj malega stolpnic in blokov ter Napoleonovo rojstno hišo, ki je bila žal zaprta. Bastia je največje korziško pristanišče.

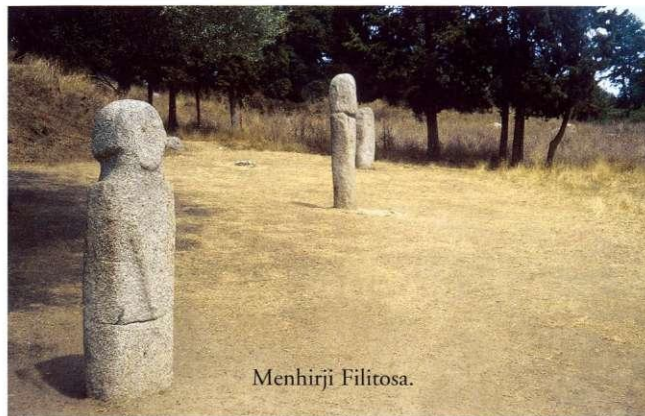
Čudovite so tudi vasice visoko v stenah. Najbolj sta naju očarali Piana in Speluncato. Do vseh vodijo ozke asfaltirane ceste. Vsaka vas ima po dve cerkvi. Mnoge od njih so zgrajene v živo skalo.

Hrane in pijače je na otoku dovolj. Cene v lokalih so zelo zasoljene, pa tudi v trgovinah ni dosti boljše. Na otoku je veriga trgovin SPAR. Ko sem se vrnil, sem imel občutek, da je v jeseniškem SPAR-u zastoj. Drago je predvsem v trgovinah »CORSE PRODUCT«, kjer prodajajo korziške proizvode. Za primer naj povem, da kilogram pršuta stane 20. 000 tolarjev, kilogram suhe salame 15. 000 tolarjev, sira pa 10.000 tolarjev.

Zelo dobro je korziško pivo PETRA, ki je narejeno iz

kostanja. Veliko je vinskih cest in kleti ob njih. Ena najbolj poznanih kleti je v mestu St. Florent, katere lastnik je dobil mnogo zlatih medalj in priznanj v svetovnem merilu. Vina so odlična in ne predraga.

Še nekaj posebnega je na otoku. To so kraji z menhirji. Menhirji so tudi več kot tri metre visoki kamni, zapičeni v zemljo. Zakaj so jih postavili pred več tisočletji še danes ni čisto jasno. Najbolj poznani so tisti v prazgodovinskem središču Filitosi, ki sva ga tudi midva obiskala.

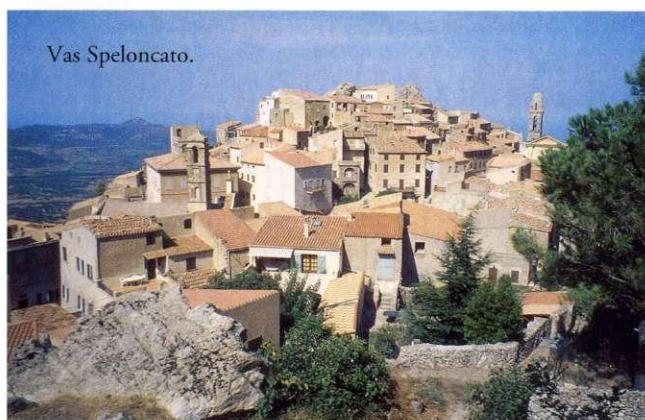
Menhirji Filitosa.

Tudi o Korzičanih velja nekaj napisati. To so posebni ljudje. Uradno so Francozi, vendar živijo čisto svoje življenje. Govorijo samo francosko in korziško ter se prijazno smehljajo. V njihovem življenju je pomembno samo rojstvo, poroka in smrt. Vsi njihovi običaji so vezani na te dogodke. Dočakajo visoko starost. Živijo počasi, brez vznemirjanja, zadovoljni s tem, kar imajo. Vrata turizmu odpirajo le toliko, da ne moti njihovega miru.

Značilna vaška hiša.

Štirinajst dni je hitro minilo. Svetilnik na vhodu v pristanišče Livorno je pred nama. Trajekt bo vsak čas pristal. Spet bova na celini. Se bom še vrnil? Seveda se bom – to sem se odločil že prvi dan. Korzika je kot nalašč zame, iskalca lepote, izzivov, noči pod zvezdnim nebom, neokrnjene narave in zadnje romantike.

Vas Speluncato.

»Tukaj sonce najlepše sije,« poje korziška balada. Priporočam vsem poslednjim romantikom.

Miro Koder

Ulica v Sarteneju.

ŠPANOV VRH

- PRIPRAVLJEN

Že kar nekaj let je minilo od zadnje prave smučarske sezone v Španovem vrhu. Kranjskogorski žičničarji niso imeli pravega interesa, da bi smučišče Španov vrh živelo. Mnogi Jeseničani se z nostalgijo spominjajo čudovitih dni na snegu in soncu.

Občina Jesenice se je v zadnjih letih trudila vrniti smučišče in žičnico Jeseničanom, trud je poplačan in če bodo snežne razmere ugodne bo že letos od 20. decembra možno tam spet smučati.

Žičnica Španov vrh je začela obratovati leta 1960, spodnja postaja je na nadmorski višini 981 m, zgornja pa na 1361 m. Dolžina proge je 1630 m, sedežnica ima 165 sedežev, čas vožnje 12 minut. Že nekaj mesecev se delavci Zavoda za šport Jesenice trudijo urediti vse potrebno za varno obratovanje naprave. Pregledana je bila žična vrv, zamenjane prižemke za pritrditev sedežev, zamenjane so bile osi in ležaji na pogonskem in povratnem kolesu, predelano vpetje žične vrvi za napenjanje nosilne žične vrvi, opravljena so bila tudi vsa potrebna dela na električnih napeljavah in napravah. Na smučišču samem so bile postavljene varovalne ograje, nabavljeni so bili vstopni avtomati na postajah. Najet je bil teptalni stroj za urejanje smučišča s plugom in frezo. Teptalni stroj naj bi v letu 2005 tudi odkupili.

V zaključni fazi so tudi pogovori z lastniki zemljišč, ki naj bi kmalu podpisali pogodbe. Želja vseh prizadevnih delavcev Zavoda za šport Jesenice je, da bi se sezona zares začela 20. decembra, do takrat pa bo smučišče opremljeno tudi z zaščitnimi blazinami in opozorilnimi tablamami.

Povedati je treba, da je bilo v jeseni na smučišču šest prostovoljnih akcij čiščenja. Na akcijah so sodelovali domačini, člani GRS, zaposleni v občinski upravi in delavci Zavoda za šport Jesenice.

Ob koncu pa še nekaj o cenah smučanja v Španovem vrhu. Celodnevna vozovnica bo stala za odrasle 2.900,00 SIT, otroška 2000,00 SIT, možno bo kupiti tudi dopoldansko ali popoldansko vozovnico po 2.200,00 SIT za odrasle in 1.500,00 SIT za otroke. V ponudbi je še nekaj drugih možnosti, velja pa opozoriti tudi na sezonsko vozovnico, ki je prenosljiva in stane 100.000,00 SIT za odrasle, otroška pa 60.000,00 SIT. Žičnica bo v sezoni obratovala od devete do 16.00 ure.

Branko Jeršin

Naj bo leto 2005 uspešno!

PROSTI ČAS

Letošnja hokejska sezona je v dosedanjem delu izjemna. Ekipa Acronija zelo uspešno nastopa tako v Mednarodni hokejski ligi, kot tudi v državnem prvenstvu. V MHL so jeseniški hokejisti že tri kroge pred koncem s do sedaj le eno izgubljeno točko v vodstvu in tako povsem mirno čakajo nasprotnika v polfinalu tega tekmovanja. Tudi drugi del državnega prvenstva bo ekipa skoraj zagotovo začela iz prvega mesta. O željah in ciljih v po novoletnem obdobju ni potrebno izgubljati besed. Vse moči bodo usmerjene v osvojitve obeh naslovov.

V drugem jeseniškem klubu HD mladi Jesenice pa se veselijo, da se tudi v tej sezoni nadaljuje trend povečanega vpisa v hokejsko šolo ter tradicionalno dobro delo z vsemi selekcijami od najmlajših do mlade članske ekipe. Trenutno smo Jeseničani edini v Sloveniji, ki imamo vse selekcije (devet). Razveseljivo je tudi, da je meja, ki je nastala po razdružitvi vedno manjša, sodelovanje je vse boljše, posebej na strokovnem področju smo dosegli pomembne premike v smeri doseganja še boljših rezultatov.

Skratka jeseniški hokej je na dobri poti. Pokazalo se je, tako kot je v življenju običajno, da je potrebno preživeti težka obdobja, potem pa je možen tudi napredek.

Ob koncu leta VSEM v ACRONIJU z veliko hvaležnostjo za dosedanje pomoč želimo veliko uspehov in lepih trenutkov, veliko sreče in zdravja! Naj se nam vsem skupaj v letu 2005 izpolnijo vse želje ter da dosežemo vse zastavljene cilje!

SREČNO!

Hokejski klub Acroni Jesenice In
Hokejski klub Jesenice – mladi

Božo Kramar:

»Rad naredim drugim veselje«

Božo je zaposlen v sektorju Vzdrževanje v Profitnem centru Vroča predelava. Je član najinovativnejše delovne skupine. Inovatorje spremlja s svojo harmoniko na vseh srečanjih. Ob takšnih priložnostih napiše tudi kakšen "umotvor" - tako Božo pravi svojim pesmicam, ki jih v uredništvu z veseljem objavimo v Novicah.

Že v otroštvu si je želel igrati na harmoniko. Starši tega niso odobraval, ker niso imeli posluha za glasbo in tudi časi niso bili takšni, da bi si to lahko privoščili. Spodbujala ga je le stara mama, ki je rada prepevala in igrala tamburico. Spominja se, da sta večkrat skupaj pela, ko je bil še otrok. Želja je bila tako velika, da si je v sedmem razredu osnovne šole kupil harmoniko sam s svojimi prihranki. Z narodno zabavnimi ansambli, najdalj z ansamblom Vitranc, je nastopal doma in v tujini.

Ima troje otrok. Vsi so glasbeno zelo nadarjeni, na kar je še posebej ponosen.

Zadnja najbolj sveža novica pa je, da je Božo ustanovil duet "3K", ki je polno zaseden že za bližajoče se praznike ter ima nekaj dogovorov že za naslednje leto.

Ste naučili tudi otroke igrati na harmoniko?

Le starejša hčerka, ki igra na klaviature, ob kakšni posebni priložnosti bolj za šalo zaigra na harmoniko. Učila se je solo petja. Nastopila je že v oddaji "Pod klobukom" z Mijo Žnidarič. Mlajša igra na kitaro in tamburico, sin pa ima željo, da bi se naučil igrati na harmoniko. Pojejo vsi trije zelo lepo. Večkrat smo že skupaj nastopili na dobrodelnih prireditvah, pa tudi na televiziji v oddaji "Po domače" in na Radiu Triglav.

Lahko bi bili kvartet - oče in otroci.

To je tudi moja tiha želja. Morda se mi kdaj celo uresniči. Najprej pa naj zaključijo šole in se zaposlijo, potem pa pride morda tudi to na vrsto.

Kje vse in v katerih ansamblih ste igrali?

Precej časa sem igral v kvintetu Vitranc, ki smo ga sestavljali sami domačini iz Kranjske Gore in okolice. Igrali smo veliko doma pa tudi na tujem - v Nemčiji, Italiji, Avstriji. V devetdesetih letih je ansambel prenehal delovati. Takrat sem ustanovil svoj trio tukaj in v Avstriji. Zadnja leta sem igral bolj priložnostno, za zaključene družbe, na raznih praznovanjih in podobno. Ves čas sem bil tudi redno zaposlen. Igranje je bilo dodaten vir zaslužka in predvsem meni v veselje.

Vam glasba zelo veliko pomeni?

V težavah mi je glasba dajala moč, da sem jih lažje premagal, nekako me je reševala v stiskah in mi dajala spodbudo. Ko mi je bilo najtežje, sem prijel v roke harmoniko in zaigral. Tudi če sem utrujen ali pa po napornem delu se sprostim s harmoniko. Pomaga mi v današnjem stresnem času.

S harmoniko redno spremljate inovatorje na vseh prireditvah, izletih, športnih srečanjih.

Na vsa ta družabna srečanja sem povabljen kot član najinovativnejše delovne skupine - dejaven sem tudi na tem področju. Ko smo šli prvič na izlet, mi je delovodja dejal, naj ne hodim brez harmonike. Dobro se je obneslo, zato jo kar vedno vzamem s seboj. Vesel sem, če lahko popestrim in polešam popoldan ali večer sodelavcem in prijateljem. Sodelavci me vzpodbujajo in mi pomagajo, da napišem kakšen verz, prav tako tudi moji predpostavljeni, za kar se jim ob tej priložnosti zahvaljujem.

Vedno nas presenetite tudi s priložnosti primernimi verz. Nastanejo kar tako, spontano, ali je zato potrebno posebno razpoloženje?

Pesmi za različne priložnosti se je nabralo že veliko, saj sem se v verzih začel izražati že v osnovni šoli. To so bile pesmi, ki smo jih prebrali na proslavah. Tudi bratrancem in sestričnam ter domačim sem kdaj napisal pesem kot darilo za rojstni dan, sošolkam in sošolcem v spominsko knjigo za spomin.

Zdaj posvetim kakšen verz sodelavcem, ko praznujejo Abrahama, se poročijo, gredo v penzijo. To so pesmi, ki nastanejo za posebne priložnosti. Mnoge nastanejo spontano. Večkrat mi pride kaj na misel. Takrat to hitro zabeležim na prvi papir, ki je pri roki, tudi na vogal časopisa, če ni drugega. Večkrat kaj napišem, če sem čustveno prizadet, če se me kakšna stvar ali dogodek bolj dotakne. Če znaš dobro opazovati tudi lahko kaj napišeš. Poleg tega med vrsticami lahko povem kaj takšnega, kar me teži. Kdor zna poslušati bo že razbral, kaj sem hotel povedati.

Sodeč po tem, kar ste povedali se je pesmi nabralo že veliko. Ste kaj razmišljali, da bi jih uredili in izdali?

Še ne, čeprav me starejša hčerka nagovarja, da bi jih ona uredila zame. Za zdaj so "umotvori" spravljeni v fasciklih. Vsaj za svoje lastne potrebe bi jih moral malo urediti. To bi mi prišlo zelo prav. Večkrat se spomnim, da sem kaj podobnega že napisal, najdem pa ne ali pa čisto slučajno.

Govorice krožijo o nekakšnem duetu? Je druga članica pevka, ki nam je prepevala na zadnjem izletu?

Manjkalo pa res ni dosti, da bi bila. Želel sem postati zopet bolj aktiven na glasbenem področju. Ansambel je prevelik velik zalogaj, zato sem se odločil za duet. In tako je nastal "3K". S prijateljem Igorjem Traiplatom (njegov dedek, Triplatov Tonček, je bil zelo poznan glasbenik) sva zadnje čase zelo veliko vadila. Predvsem

Igor je opravil v zelo kratkem času zelo veliko dela. Razveseljivo je, da sva se uspela dogovoriti za nastope že v decembru, ter da imava sklenjen dogovor tudi za naslednje poletje. Menim, da sva oba dovolj komunikativna, da bova limela dovolj nastopov in da bo ob najinem igranju in petju uživala publika in tudi midva.

Pa želje za naslednje leto?

Želja ima človek veliko. Moja edina želja je zdravje. Če si zdrav lahko narediš marsikaj in si srečen. Prepričan sem, da če sem sam srečen, lahko osrečim tudi ljudi okrog sebe.

Božo, mi pa vam želimo veliko prijetnih uric igranja.

L.M.

Anketa

Veseli december se preveša v drugo polovico, bliža se božič, silvestrski večer. Kje bomo, česa si najbolj želimo? Da bi se vam izpolnile vse želje - to vam želimo!

Sonja Gnamuš

December je zame najhujši mesec v letu. Dirka se začne že prve dni in traja vse do konca meseca. Sem mentorica otroški dramski skupini. Letos smo že za 3. december - rojstni dan pesnika Franceta Prešerna pripravljali program, zdaj spremljamo Dedka mraza po vrtcih in šolah. Kar naporno je. Želje...zdravje, in lepo bi bilo, če ne bi bilo slabše kot je.

Jože Glogovšek

December je mesec za trgovce. Veliko so že "pogrunтали" pa še kaj bodo, da nas obrnejo. Skratka, drag mesec je. Vsi vplivajo na nas: časopisi, televizija, "dobri sosed" in nas skoraj prisilijo v nakupe. Spodobi se, da soseda, prijatelja obdaruješ, včasih je pa lepa beseda, lepo voščilo več vredno kot največje darilo. Za Silvestra bova šla z ženo k prijateljem v hribe. Sin je že odrasel in bo šel po svoje. Česa si želim? Na splošno, da bi bili ljudje pametni in bi bil na svetu mir, zase in za bližnje zdravja in naj bo tako kot je bilo doslej. Kar se tiče podjetja nam gre sedaj bolje. Kako bo v bodoče bomo še videli. Vse ni odvisno samo od nas.

Boris Šket

Veseli december ni prav nič vesel! temveč je delovni in se odvija v Acroniju. Silvestroval bom doma v družinskem krogu. Če bo naslednje leto takšno kot letošnje, bo kar dobro. Še bolj pa bom vesel, če bo boljše.

Aleksander Slivnik

Ne vem, kaj se dogaja. Hodim v šolo, vozim otroke na treninge, skratka niman časa. V novem letu si želim zdravja. To je najvažnejše.

Niko Hrovat

Letošnji december je kar v redu, zdaj bo še lepši, ker bom po petnajstih letih prvič za praznike doma skupaj z družino. Prejšnja leta sem bil vedno v službi, ker delam v turnusu. V novem letu želim vsem vse najboljše ter da bi proizvodnja tekla tako kot doslej, ko nam gre dobro. Želim si tudi zdravja in da bi ostalo vsaj tako kot je.

Slavko Ribič

Zadnji dan leta bom doma. V novem letu pričakujem vse najboljše tako doma kot tudi v službi.

Elvin Imamović

Veseli december - žuramo ga. A kaj pričakujem v novem letu? Nič. Veliko denarja.

Bogdan Stavrov

Nič ne proslavljamo, samo delamo, delamo. In tako bo tudi v novem letu.

Efremov Veličko

December je na splošno delaven. Za božične praznike bomo delali, za Silvestrovo pa še ne vemo. Silvestroval bom doma. Želje so velike, samo ustvariti jih moraš sam. V tem je težava. Naj bo tako kot letos, pa bomo zadovoljni.

Lilijana Markež

domači nasveti

Humoreska

Neverjetno s čim vse imajo ljudje težave ali pa si jih delajo! Ravno zadnjič si je nekdo zaželel knjigo o tem, kako prebroditi praznične strese in predvsem strese ob obiskih. Ha, neumnost brez primere in še draga povrh! Jaz vam lahko postrežem z nasveti zastonj in verjemite mi, da ne zaman.

Mislím, da sem jaz osebno gostitelj, ki z lahkoto prebrodi vse strese in se uspešno izogne celo vsem možnostim, da bi do stresov prišlo. Pri meni obiski vedno potekajo brez zapletov, brez težav in brez stresov. Seveda se pa vedno držím pametnih ugotovitev in spoznanj, do katerih sem prišel po temeljitih študijah in analizah vseh dolgoletnih obiskov. Začnem? Začnem.

Da obiski nemoteno in prijateljsko potekajo, se predvsem držím naslednjih trdnih in čvrstih vodil:

1. Vabiti je treba čim manj ljudi in čimbolj poredko (še bolje je, ne vabiti nikogar).
2. Obiskovalcem je treba takoj po, na žalost še vedno nujnem, pozdravljanju in rokovanju povedati nekaj osnovnih resnic:
...gazda pri tej hiši sem jaz;
...ste dobrodošli, vendar boste cenjeni, šele ko boste šli;
...dalj kot pol ure ali izjemno ljube goste celo eno celo uro vas ne bom prenašal (možen zaplet: nekdo od gostov, ki spadajo skupaj, je bolj in nekdo manj dobrodošel – v takem primeru jim je najbolje jasno sporočiti, kako dolgo lahko kdo gostuje in kdaj bo komu bonus potekel ter je napočil čas, da se poda na čakanje bolj dobrodošlih pred vrata. **Pozor:** še posebej bodite pozorni na dejstvo, da so otroci moteč element in zato naj nikar ne bodo v stanovanju ali hiši več kot deset minut, nato pa se naj odstranijo v »čakalnico«, ki naj bo čimbolj oddaljena od obiskane lokacije).
3. Ženskam je treba obvezno čimprej povedati, da naj nikar ne računajo na kakšne posebne klepetalne seanse.
4. Najbolj pravilno in učinkovito je, če gostom postrežete na kakšni pomožni stari, vegasti in zanemarjeni majavi mizici kje na hodniku ali v predsobi. Nikar jih ne pozabite seznaniti, da naj pazijo, da ne bodo drobili ali polivali, kajti vi boste potem morali svinjarijo za njimi počistiti. Če se le da, otrokom postrezite že kar pred vhodnimi vrati.
5. Na noben način ne pozabite gostov vzgajati s primeri vljudnosti, zato vztrajno in odločno insistirajte, da preden posežejo po kruhu ali celo keksu, vedno vljudno prosijo in se nato po vsakem grizljaju ali požirku primerno, lahko tudi večkrat, zahvalijo.
6. Za primeren ambient je izbor muzike izjemno pomemben, zato nikar ne pozabite osnovnih napotkov:

...gostom, ki ljubijo klasiko, je treba obvezno vrteti kaj zelo sodobnega, čeprav običajno zadoščata že rep in tehno;
...vsem, ki ob klasiki umirajo, pa je seveda treba omogočiti, da širijo diapazon svojega glasbenega poznavanja s klasičnimi skladbami v čimbolj klasični izvedbi. Zato se obvezno izogibajte priredb kakšnega Mantovanija ali Jamesa Lasta. Osebno še posebej priporočam Mozarta ali kakšen Bachov orgelski koncertni izbor. Vsekakor se je za vsak slučaj dobro izogibati Verdija, Čajkovskega ali Smetane, kajti pri njih nikoli ne veš, kdaj bi lahko komu sedli.

7. Starim nikar ne ponujajte stolov ali jim ne omogočite posedanja po svoji dragoceni sedežni garnituri. Če pa si tega izrecno zaželi, jih pa poskušajte namestiti na kakšen stol za trening lovljenja ravnotežja.
8. Hrana? To je poglavje zase, zato moder, zanesljiv ter spoštovanja vreden gostitelj goste vedno rangira in jih temu ustrezno postreže s hrano in pijačo. In nikar pri vsaki jedi ne pozabite omeniti, kako je dandanašnji vse drago in koliko posamezna jed stane!
9. Morda še beseda o ljubiteljih žlahtne kapljice, ki tako zelo radi prihajajo na obiske zgolj zato, da se bi brezplačno nažrlí. Lepo pošteno jim povejte, da strežete pijačo šele ob odhodu.
10. In še kadilci. Lepo po skrajšanem postopku jim dajte vedeti, da je kajenje škodljivo in da naj vam s svojimi tako nevarnimi razvadami ne ogrožajo dolgega, lepega in mirnega življenja.

To je le nekaj osnov, ki vam bodo zanesljivo omogočile, da boste stresne trenutke obiskov zlahka prebrodili. Nekatere podrobnosti in fineše pa po svoji lastni presoji situacij in ljudi dodelajte sami!

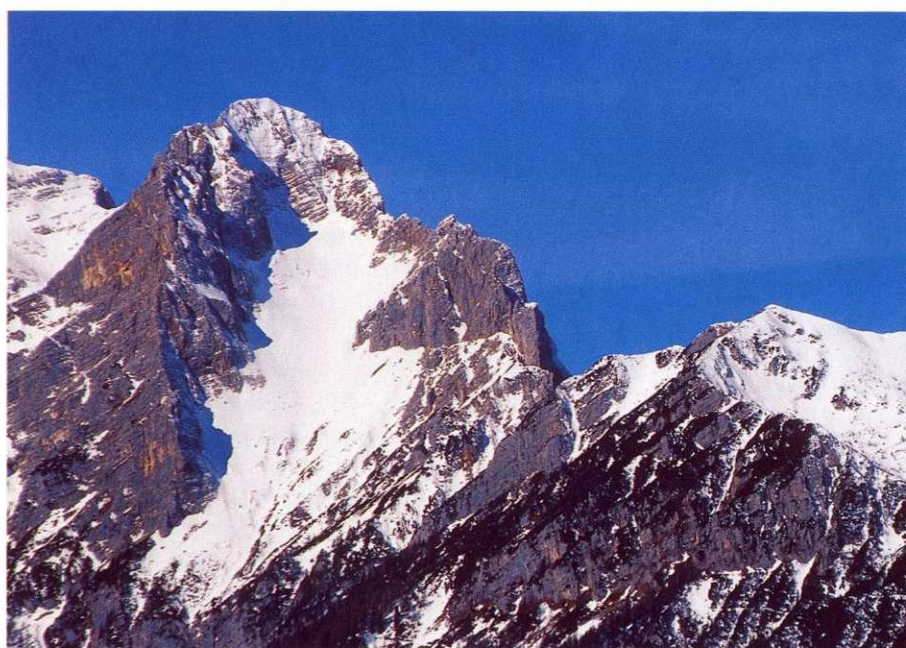
Vir: Spletne strani

Letni zbor

PLANINSKIH VODNIKOV SLOVENSКИH ŽELEZARJEV

Planinski vodniki in organizatorji, ki v družbah slovenskih železarjev skrbimo za planinske pohode, smo se tudi letos srečali in ocenili svoje delo v letu 2004 in načrte ter aktivnosti za prihajajoče leto. Letošnjega zbora, ki je bil 27. novembra v Ravnah na Koroškem se je udeležilo okoli 50 vodnikov in njihovih družic.

Kukova špica in Vrtaško sleme.

Spomin na stoti pohod železarjev.

Zbrali smo se v gostišču Delalut, kjer je tudi potekal letni zbor, družice vodnikov pa so si med sestankom v spremstvu vodnika Tonija ogledale znamenitosti mesta Ravne na Koroškem.

Poročilo o dejavnosti organizacije planinskih pohodov slovenskih železarjev in o dejavnosti planinskih vodnikov po posameznih organizacijskih enotah je podal g. Franc Telcer. Organizacijski odbori so pri izbiri ciljev pohodov upoštevali želje pohodnikov in bili različno uspešni pri zagotavljanju tople malice in spominskih majic na koncu pohodov.

Prvi planinski pohod je bil 22. maja v organizaciji vodnikov iz Lesc in to na Vodiško planino, 1118 m. Kljub slabemu vremenu se je pohoda udeležilo 168 pohodnikov, od tega 47 z Jesenic.

Drugi pohod je bil 19. junija v organizaciji vodnikov iz Štor, ki so nas povabili na Kopitnik in Gore, vrhova v Zasavju. Tudi na tem pohodu nam vreme ni bilo naklonjeno, pa tudi razne prireditve na tem koncu so oklestile število pohodnikov. Zbralo se nas je 85 z Jesenic 52.

Tretji planinski pohod slovenskih železarjev so pripravili Ravenčani in sicer 21. avgusta na 1929 m visoko Olševo. Udeležilo se ga je 166 pohodnikov, od tega 72 z Jesenic. Zadnji pohod v letošnjem letu in skupno 104. je bil v organizaciji vodnikov z Jesenic. Pot nas je vodila na Črno Prst, 1844 m visoki vrh nad Bohinjsko Bistrico. Pohoda se je

udeležilo 192 pohodnikov, z Jesenic je bilo 90 udeležencev.

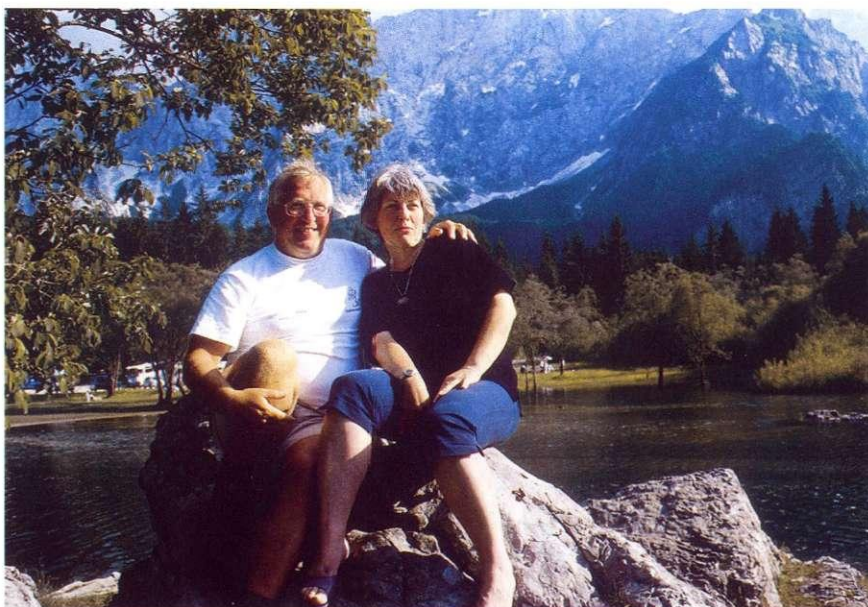
Zastavljeni cilji iz leta 2003 so bili izvedeni in ideja o pohodništvu med železarji še živi. Prav zadovoljstvo pohodnikov ob koncu pohodov nas organizatorje navdaja z optimizmom in močjo, da tudi v prihodnje organiziramo pohode slovenskih železarjev. Skupno se je letos udeležilo pohodov 611 železarjev, med njimi smo bili najštevilčnejši Jeseničani z 261 pohodniki.

V letu 2005 si želimo planinski vodniki število pohodnikov še povečati in s skromna sredstva, ki si jih priborimo v celoti uporabiti za skromno pogostitev in za nabavo spominskih majic, ki so postale zelo privlačne ob koncu slehernega pohoda. Tudi v letu 2005 bomo organizirali štiri pohode in to predvsem v območja, ki so pohodnikom manj poznana. V maju nas bodo vodniki iz Štor popeljali na Svetino 679 m in okoliške griče. V juniju bomo v organizaciji Tovila in IMT iz Ljubljane obiskali Lubnik, 1025 m visoki vrh nad Škofjo Loko. Prav tako v juniju nas bodo Ravenčani povabili na Obir ali Setiče 1932 m visoki vrh nad vasjo Sele na avstrijskem Koroškem. V avgustu pa bomo Jeseničani povabili železarje na Vrtaško Sleme, to je prvi dvatisočak nad Mojstrano v grebenu med zgornjesavsko dolino in dolino Vrat. Delovno srečanje planinskih vodnikov smo zaključili z bogatim kosilom in ob prijetnem klepetu že delali načrte za naprej. Na koncu smo se še zahvalili g. Francu Telcerju za odlično organizacijo letnega zbora, verjetno pa gre vsa zahvala njemu tudi zato, da planinski pohodi slovenskih železarjev še živijo.

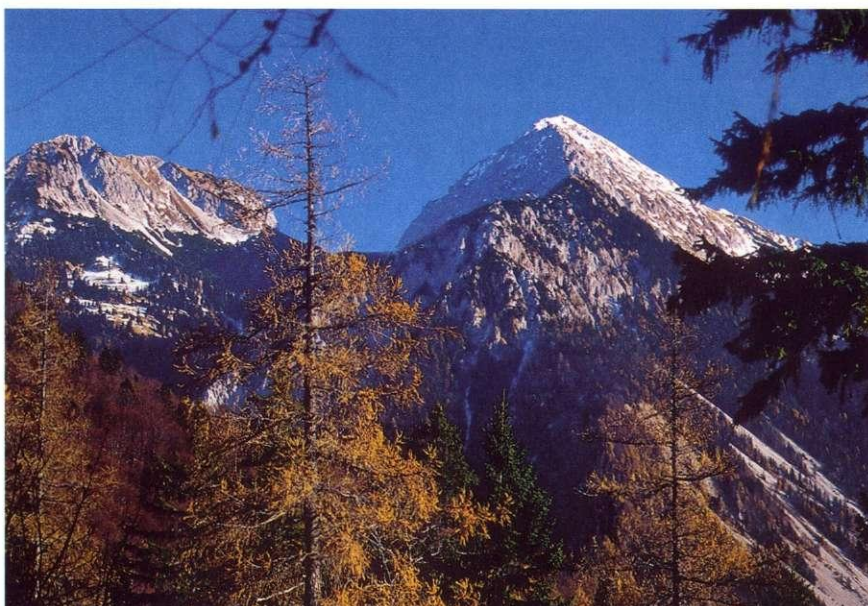
**VSEM
POHODNIKOM IN
TUDI OSTALIM,**

**SREČNO V
PRIHAJAJOČEM
LETU
2005.**

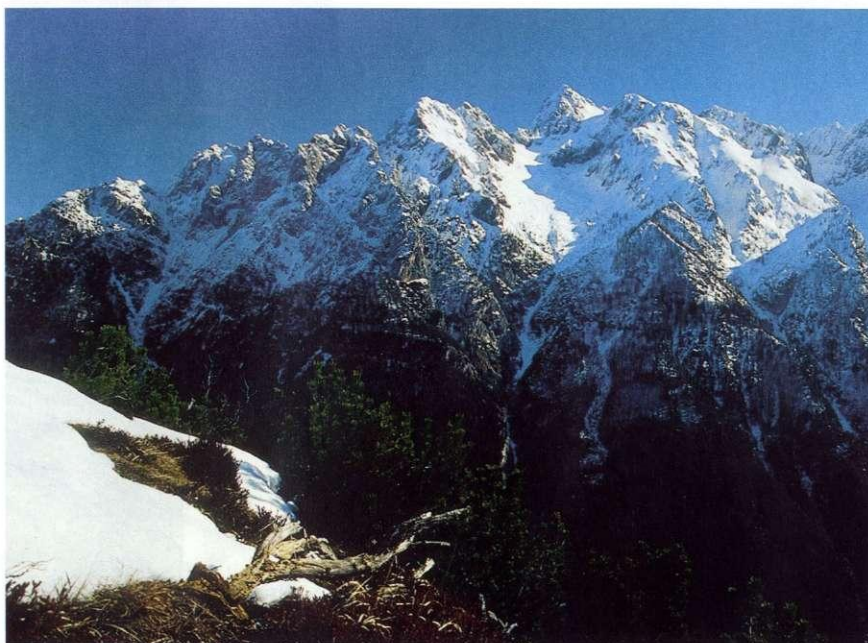
Tone Kelbl

Pri Belopeškem jezeru.

Pogled na Košutico in Veliki vrh s planine Prevalj.

Pogled z Mravinca na Špikovo skupino.

»Nazaj v preteklost« – razstava fotografij

V jedilnici v upravni stavbi Acronija je na ogled do 15. januarja 2004 razstava fotografij znanega jeseniškega fotografa Francija Črva.

Slovesnost ob odprtju so popestrili s prisrčnim nastopom učenci glasbene šole Jesenice. Razstavo je odprl namestnik glavnega direktorja Ljubo Osovnikar, ki je ob tej priložnosti avtorju, nastopajočim in maloštevilnemu občinstvu zaželel prijetne praznike ter uspešno prihajajoče leto. Z zanimanjem smo vsi skupaj prisluhnili Francu Črvu, ki nam je prebral zanimiv zapis japonskega fotografa in na koncu Acroniju podaril eno svojih fotografij.

Vabljeni na ogled !

L.M.

Nekaj o avtorju:

Franc Črv se ob svojem dvojnem jubileju – 75 letnici življenja in 45 let fotografskega ustvarjanja predstavlja s serijo fotografij iz ciklusa »Človek in jeklo«.

To je njegova 20. samostojna razstava. Pred tem se je samostojno predstavil na Jesenicah, v Radovljici, Kranjski Gori, Dovjem, Koroški Beli, Bohinjski Bistrici, Bledu, Novi Gorici, Gorenji vasi, Škofji Loki. V tujini pa v Wolsbergu v Avstriji, Ambergu v Nemčiji in Gorici v Italiji.

Kot razstavljalec je sodeloval na več kot 450 razstavah doma

in v tujini in prejel okoli 125 nagrad in priznanj. Za uspehe na področju izrazne fotografije mu je Fotografska zveza Slovenije podelila naslov »kandidat mojster fotografije« (KMF FZS), za uspehe na mednarodnih razstavah pa Mednarodna zveza za umetniško fotografijo naslov »Exellence Federation of Art Photographie« (odličnik EFIAP).

Franc Črv je soustanovitelj sedanjega Fotokluba Jesenice, ki je bil ustanovljen leta 1989. Na začetku je bil štiri leta tajnik kluba, sedaj pa je že enajst let predsednik. Pod njegovim vodstvom je Fotoklub Jesenice dosegel velik uspeh, saj je bil v letu 2002 in 2003 drugi najboljši fotoklub v Sloveniji, kar je zasluga tudi prizadevnih članov.

Za svoje dolgoletno, uspešno in prizadevno delo na področju razvoja fotografije na Jesenicah je dobil več priznanj, med drugimi tudi Čufarjevo plaketo leta 1984, bronasto plaketo »Ljudske tehnike« leta 1984, plaketo »Naturfreunde Villach« leta 1987 ter plaketo »Janez Puhar« FZS leta 1999.

Sestanki so pač čista nuja,
če dogovor kaj velja.
Ta glavni nekaj nam ponuja.
O proizvodnji nekaj zan.

Resnica včasih je dvomljiva.
Kdor dela tudi nekaj vé.
Črna, bela - vmes je siva.
V skrajnost ljubčki se ne sme!

Eni znajo teorijo,
drugi prakso res pozna,
drug na drugega norijo,
vsak svoj lasten prav ima.

Če bi spustili se na tla,
popustili vsaj za ped,
Če bi priznali: "Prav ima!",
bi osel redko šel na led.

Nočem peti vam levite.
Resno. To vsak cepec zna.
Hude strasti pa le krotite!
Jaz vedno vprašam, kaj kdo zna.

Očem mi ljubša je cvetica,
a jih osati preživé.
Vendar kje je tu pravica?
Če bolj bodeš, bolje gre!

Ne priznam da sem star!
Star in davno znan je stih.
In zato mi nič ni mar!
Je kot bi stopil na prepih.

Oh, še kako se jaz sekiram!
Obraz je zguban, celo rit,
a vse okrog, povsod blefiram:
Res sem dober, res sem "fit"!

Vendar me zbada na vse kriplje,
pokonci grem samo za "štos",
po vseh sklepih mi že škriplje
in mi pride le na nos.

Oblast za stare se ne meni,
in prav to me res skrbi.
Po subjektivni le oceni:
zame žal "penziona" ni!

Lepo so okrašene smreke,
jelke, bori in še kaj.
Doma zavijam se v "deke".
Gretje plačam za nazaj!

Eh, že spet sem stara "nêrga"
Vendar želim še srečnih dni!
Naj bo kot stara vam "superga"!
"Paše", pa čeprav smrdi!

Torej, bodi novo leto
vsaj malo boljše kot doslej!
V srečo naj vam bo odeto,
in zdravja več! To "zapmej"!

Odslej sreča naj vas sreča,
še več uspeha, kot želite!
Do vseh ljubezen naj se veča!
A drugim živeti le pustite!

Srečno, vaš boter Špik

ŠPIKOV KOT

Špikovi prebliski

Vse na svetu je mogoče, samo
predpostavljeni so nemogoči.

Blagor ubogim na duhu, kajti njih
bo Božje kraljestvo. Že, ampak kam potem s pametnimi šefi?

Pravijo, da sem prasec, pa imam še za odojka premalo
kilogramov.

Še vedno imam velik potencial, pa vse manj potence.

Novo leto je tu, jaz pa imam še vedno stare gate.

Šefom ne podarjajte "žajfe" in ostale kozmetike. Namig je
preveč očiten.

Za novo leto lahko dobim kar si želim. Želim si ljubezni. Te
je žal povsod premalo.

Po novem se po glavi brijem na golo, da ne bodo rekli, da na
gnoju dobro raste.

Letos mi želijo predvsem zdravja. Nič čudnega, ko pa tako
slabo izgledam.

Televizijski program za Silvestrovo je še najboljši za spanje.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:

**KADAR DAN SE POVEČUJE,
ZIMA BRIJE LE ŠE HUJE.**

Izžrebani so bili:

1. nagrada: *Miloš Vidmar*, Begunje 36, 4275 Begunje;
2. nagrada: *Mojca Posušen*, Tavčarjeva 8,
4270 Jesenice;
3. nagrada: *Slavko Dežman*, Žirovnica 108,
4274 Žirovnica.

Nagrade boste prejeli na blagajni Acroni.
Odprta je vsak delovni dan od 8.00 do 10.00 ure.
S seboj imejte osebni dokument
in davčno številko.

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada: 10.000 tolarjev
2. nagrada: 8.000 tolarjev
3. nagrada: 5.000 tolarjev
4. nagrada: 4.000 tolarjev
5. nagrada: 3.000 tolarjev

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon na katerega ne pozabite napisati davčne številke ter pošljite do 10. januarja 2005 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite **"NAGRADNA KRIŽANKA"**.

Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo

priimek in ime:

naslov:

pošta:

davčna št.:

rešitev nagradne križanke:

					AVTOR: DRAGO RONNER	MAZAV MESNI IZDELEK	POLJSKI DIRIGENT WIT	NERODEN ČLOVEK	ZAČETEK GESLA	EKVINOKLIJ	PLESEN NA VINU					
					MAJHEN PAS											
					TIPALKA PRI ŽUŽELKAH											
					KIPAR BATIČ											
					DAN V TEDNU						DRŽAVA V SEV. AMERIKI					
					EMIL NOLDE			PLAČ CIGAN								
					GL. MESTO ALBANJE JADRAN. OTOK											
SIKOMORA JE AFR. DREVO	IZBRANO BRANJE	UPRAVLJA- LEC KAMERE	VRSTA REKRE- ACIJE	BARIJ EMIL BARONIK			REKA V MONGOLJI LUKA V BRAZILJI					ZVITEK PAPIRJA	RIMSKA 4	GL. MESTO KITAJSKE POKRAJINE SHANDONG	GORLJIV PLIN, ETIN	SALANGANA JE PTICA
IGRALEC						SMUČANJE DISKOTEKA										PREBIVALCI APAC
REKA V INDIJI NARMADA								AJDOVA SLAMA								
CITROENOV AVTO				VOJAŠKA STOPNJA ČEPICA IZ ASTRA-HANA				ŠPANSKI SREBRNIK GRŠKA ČRKA					STADION V BUDIMP. DIRKALNI AVTO			
POMOŽNI IZREK					KOZOLEC (GOREN.J.) IBEREC					OBOROŽEN TAT	ŽENSKO IME ALBERTO MORAVIA					
ERBIJ			AFRIŠKO DREVO OPATIJA V NEMČIJI								SL. PESNIK (FRANCE) MORSKI OŽIGALKAR					
KONEC GESLA														LANTAN UGASEL CENTRALNI VULKAN		
GOROVJE NA SLOVAŠ- KEM						JINAN JE KITAJSKO MESTO	NENADNA SMRT STRMI DEL POTI				SKALA					
SUITA RIMSKEGA KORSA- KOVA						DOLENJSKA REKA JAREM					ITAL. LUKA EVROPSKO GORSTVO					
RAITA JE FINSKA SMUČARKA	POMANJ- KANJE VLAGE V ZEMLJI	ANDRAŽ HRIBAR NOGOMET. KARIČ		GLINA AMERIŠKA IGRALKA (PATRICIA)					FINSKA SMUČARKA (HENNA) MOJZESOV BRAT						JUŽNOAM. INDIJANCI	SLOVENSKI NARODNI HEROJ (ANDREJ)
AZIJSKA, LASTOVKI PODOBNA PTICA										LILI NOVY PESNICA ŠKERL			HRANA AZIJCEV ORANJE			
PAMET			ŽLAHTNI PLIN SLAJMER EDO					OZEK MEČ NIKALNICA						NADA VIDMAR NATAŠA BOKAL		
PREDEL LJUBLJANE						IGRA V ENEM DEJANJU										
POVRŠINA						VREDNOST BLAGA V DENARJU					BIVŠI HOKEJIST FELC					

NAGRADNA KRIŽANKA

